REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURÎ de ANUNŢURÎ:
în Viena la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR:
o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Numĕr de Duminecă 5).

„GAZETA“ iese în fiĕcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 26.—Anul LXV. Braşov, Sâmbătă 2 (15) Februarie. 1902.

Din causa sfintei sĕrbătorĭ de mâne, Sâmbătă, Intimpinarea Domnului, diarul nu va apărè până Lunĭ séra.

Moştenitorul tronului şi Maghiarii.

Dela 1867 încóce Maghiarii au dobândit multe şi marĭ succese în favorul politicei lor ţintind, precum scim, la unitatea naţională maghiară prin mijlocul centralisării puterii de stat şi al maghiarisării. Intr'o privinţă însĕ stăruinţele lor n'au avut resultatul dorit.

Nu puţină silinţă şi-au fost dat guvernele ungurescĭ de mai înainte pentru ca sĕ influinţeze asupra crescerei moştenitorului tronului în sens maghiar. Acésta s'a întâmplat faţă cu prinţul de corónă, archiducele Rudolf, care învĕţase bine limba şi literatura maghiară şi, avea se dice, deosebite simpatii pentru Maghiarĭ. Sórtea însĕ n'a voit ca acest tinĕr archiduce sĕ-ajungă a-şĭ împlini odinióră chemarea de domnitor, ea l'a răpit fără milă din mijlocul celor vii.

Incât pentru actualul moştenitor, archiducele Francisc Ferdinand d'Este, s'au arătat nu numai odată din partea maghiară îngrijirĭ, pentru-că n'ar fi primit o educaţiune maghiară cum a avut'o rĕposatul prinţ de corónă, s'a fost audit nu numai odată plângerea, că moştenitorul de acuma n'ar sci nicĭ ungiuresce. De când însĕ archiducele Francisc Ferdinand a fost petrecut mai mult timp în Ungaria, nu s'au mai audit acele plângerĭ până în dìua de adĭ.

Care este causa, că acum deodată sĕ reinoesc şi încă chiar în mod demonstrativ, cum nu s'a mai pomenit dela 1867 încóce?

Etă causa. Moştenitorul tronului a fost distins de Ţarul Rusiei cu rangul de general rusesc şi decĭ s'a otărît a merge sĕ facă o visită lui Nicolae II la Petersburg şi sĕ-i mulţumĕscă, cum e obiceiul între casele domnitóre. Atuncĭ s'a gândit tot odată sĕ ia cu sine, în suita sa, şi un magnat austriac şi unul ungur. Dintre toţĭ magnaţiĭ ungurĭ s'a întêmplat însĕ ca archiducele s'alĕgă tocmai pe contele Ioan Zichy, care este preşedintele partidei poporale catolice.

Când ministru-preşedinte Szell a audit de acésta, a sărit în sus ca muşcat de un şérpe şi şi-a pus caru 'n pietrii ca sĕ împiedece mergerea la Petersburg a numitului conte, dicênd, că nu este admis, nu lucru constituţional, ca sĕ se dea o astfel de misiune şefului unui partid, care stă în oposiţiune cu guvernul şi peste acésta este atât de urgisit de cătră cei-ce ocârmuesc adĭ în Ungaria.

Szell s'a adresat de-a dreptul la Majestatea Sa, care i-a încuviinţat cererea şi în urma acésta fiind încunosciinţat şi archiducele Francisc Ferdinand, acesta a renunţat de-a mai lua cu sine pe contele Ioan Zichy, dér n'a luat în locul lui nicĭ alt magnat ungur.

Astfel la visita, ce a făcut'o archiducele la Petersburg n'a fost în suita lui nicĭ un representant din Ungaria.

Asupra acestei împrejurărĭ şi pentru a se lămurì cum s'au petrecut lucrurile cu Zichy etc. kossuthistul Kornjathy si evreo maghiarul guvernamental Visontai, au interpelat pe guvern în şedinţa de erĭ a camerei ungare.

Cu prilegiul acesta a venit din nou vorba despre „educaţiunea nemaghiară“ a archiducelui moştenitor şi mai cu sémă kossuthistul Komjathy s'a folosit de un limbagiu fórte îndrăsneţ şi provocator chiar.

S'a jăluit între altele, că naţiunea maghiară, ca şi care mai credincióă n'ar fi fost şi n'ar fi pe faţa pămêntului, nu are nicĭ o rĕsplată dela cei-ce domnesc asupra ei, căcĭ n'au învrednicit'o nicĭ măcar de a-i învĕţa limba ei sonoră; s'a jăluit în deosebĭ, că archiducele-moştenitor nu ar cunósce interesele şi dreptul Ungariei, şi că nu scie limba maghiară.

Aicĭ fù întrerupt de strigarea „Cehesce vorbesce! Unguresce însĕ nu scie!

Şi aşa mai departe... Le-a fost érăşĭ de-a demonstra contra aşa dìsei Camarille din Viena şi de astădată, cum se va vedé şi din raportul de mai jos, au mers mână în mână oposiţionalii cu guvernamentalii.

Coloman Szell a pledat causa sa, motivând de ce a cerut sĕ rĕmână acasă contele Ioan Zichy, fiind aplaudat la fine de cei din drépta ca şi de cei din stânga estremă.

A susţinut ministru-preşedinte, că el a cerut sĕ se respecteze usul constituţional şi că în acésta a fost sprijinit de monarch şi a susţinut mai multe altele, din care unele foi au tras conclusiunea, „că ar fi dat o lovitură mortală camarillei“.

Insĕ chiar aceia, carĭ susţin acésta adaugă, că n'ajută nimic, căcĭ acea gróznică „camarillă“ este o hidră şi Szell i-a tăiat numai un cap, în locul cărui însĕ mâne vor cresce douĕ capete; că „nu se vor găsì atâtea săbiĭ maghiare, ca sĕ pótă nimicì dècile şi sutele de capete ale acestei hidre“.

Alţii sunt de părere, că n'a fost la loc de a-se face atâta gălăgie, pentru-că archiducele a ales ca însoţitor pe un magnat ungur, om de trébă şi de onóre, deşi el nu se bucură de graţia celor dela cârmă, căcĭ călĕtoria la Petersburg n'a avut caracter politic.

Orĭ cum ar fi, tótă afacerea acésta dovedesce însĕ, că în sînul Maghiarilor înşi-şĭ esistă o desbinare cu rădĕcinĭ adêncĭ, care nu póte rĕmâné fără de urmărĭ grave în viitor.

Revista politică.

De când cu discusiunea în dieta din Peşta asupra *legei naţionalităţilor* dela 1868 — s'a vorbit mult despre acéstă lege şi despre *cestiunea naţionalităţilor*, care nu de ierĭ de alaltăerĭ, ci de vécurĭ este şi rĕmâne cea mai gravă cestiune în Transilvania, Bănat şi Ţéra ungurĕscă.

In revista numĕrului nostru trecut de Dumineca am dat un resumat din desbaterea asupra acestei cestiunĭ. Ea în unele privinţe li-a venit bine representanţilor şovinismului din dieta lui Szell Kalman, căcĭ prin lansarea ei li-s'a dat prilej partidelor ungurescĭ de-a năvăli în contra legei dela 1868 şi a încerca sĕ „argumenteze“ cu paragrafii ei, că n'a fost adusă, decât spre întărirea „ideii de stat maghiar“ şi a „unităţii naţionale a statului“. In spiritul acesta a interpretat legea unul din garda ministrului-preşedinte, deputatul Hodossy în rĕspunsul, ce l'a dat deputatului slovac Veselovsky, care — precum scim — a desfăşurat în faţa „părinţilor patriei“ o serie întrégă de gravamine de a-le Slovacilor, cerênd înlăturarea lor pe temeiul legei de naţionalitate.

*

Indată după discusiunea acésta s'a aflat un partid din dietă, cel al kossuthiştilor, care prin organul sĕu de pressă „Egyetertes“ dă de veste lumii şi ţĕrii, că va propune *revisuirea*, adecă schimbarea *legei dela 1868*, deóre-ce ea — dic ei — ar fi o „creaţiune greşită“. Naţionalităţile, scrie „Egyetertes“, cer ca legea acésta sĕ se esecute *ad literam*; cererea asta însĕ nu se póte admite, fiind-că nicĭ cea mai elementară politică naţională maghiară nu póte sĕ încuviinţeze o esecutare a legei după cum o interpretéză naţionalităţile. Ergo, ea séu trebue sĕ fie desfiinţată, séu modificată. Ca s'o desfiinteze nu vor, căcĭ atuncĭ cu ce s'ar mai lăuda şi apĕra „liberalismul“ unguresc în faţa streinătăţii? Rĕmâne dér, ca sĕ se modifice, conform intereselor „statului naţional maghiar“. Sĕ vedem.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Inţelesul alegoric al basmelor
Ilustrat prin un esemplu.

Basmele, ca întrégă nóstră literatură poporană, au în sine bogate comorĭ de frumuseţă poetică, de simţeminte morale şi de cugetărĭ înţelepte asupra vieţiĭ şi a lucrurilor. Scriitorul găsesce în ele un preţios material pentru tot felul de opere literare; cum sunt d. e. „Inşirate mărgărite“ a lui Alexandri, în care vedem amăruncul simţemînt al iubirii de mamă, Grui Sânger, care ne arată minunata putere morală a cânţei şi cele-alte poeme şi legende ale lui Alexandri, Bolintineanu, Eminescu, Coşbuc, cu subiectele luate din legendele şi basmele poporane.

Şi neprelucrate, în forma lor simplă şi naivă, care le-a dat-o spiritul poporului, basmele sunt frumóse prin stilul lor maestos şi sĕrbătoresc şi prin cuprinsul lor alegoric.

Basmele, ca şi iniţurile religiunilor vechĭ, sunt rĕmăşiţe din cultul primitiv al popórelor, când natura şi fenomenele ei erau adorate ca divinităţĭ. Ca şi iniţurile clasice, ele sunt fără înţeles séu absurde, când se iau în sensul verbal; dér sunt adevĕrate şi frumóse, când se consideră ca aceea ce sunt, ca miturĭ adecă alegorii sau simbolurĭ ale fenomenelor naturei şi ale ideilor morale.

Tóte basmele, în carĭ se află ceva miraculos, sunt alegorii în înţelesul larg al cuvêntului. Pentru că, afară de metafora propriu dìsă şi de prosopepeie, tóte celelalte figurĭ mataforice, dér mai ales mitul, fabula şi parabola, se pot considera ca specii ale alegoriei. In basme sunt personificate fenomene ale naturei şi une-orĭ, înalte idei morale.

Să luăm ca exemplu basmul de la începutul colecţiunei lui I. Spirescu, „Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de morte“. Acest basm este o minunată alegorie a idealului artei, isvorul de eternă juneţă a sufletului. Cuprinsul lui e următorul.

Unuĭ împărat i-s'a născut un fiu cu calităţĭ extraordinare, căruia înainte de a se naşte i-sau promis tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de mórte. Atuncĭ o sĕptămână întrégă o mare veselie la curte şi în tótă împĕrăţia. Căcĭ după mulţĭ anĭ de căsĕtorie, acesta era primul şi unicul fiu al împĕratului.

I-se dete educaţie alésă, sub conducerea celor mai marĭ filosofi, şi toţĭ sperau, că o sĕ aibă un împĕrat înţelept ca Solomon. De la o vreme însă tînărul începu a fi trist şi dus pe gândurĭ, şi când împlini 15 anĭ, ceru tatălui seu să-i dea ce i-a promis la naştere. Apoi plecă, să afle însuşĭ, cea ce nu-i putea da părintele sĕu. Nicĭ rugăciunile curtenilor şi poporului nicĭ jalea părinţilor, nimic nu l'a putut reţine dela greaua şi periculósa călătorie în ţerĭ necunoscute. Imbrăcă vestmintele şi armele purtate de tatăl sĕu în tinereţe, luă un cal năsdrăvan, cu patru aripĭ, care se nutrea cu jeratic, şi într'o bună diminéţă plecă în lumea mare, însoţit de 200 ostaşĭ, şi de mulţime de care cu merinde şi alte lucrurĭ scumpe.

Insĕ Fĕt frumos, acesta era numele eroului, ajungênd într'o pustietate, împărţi ostaşilor tóte avuţiile sale, îĭ trimese înapoi, şi el plecă singur numai cu calul sĕu, care îĭ era mai mult de cât un iubit şi credincios tovarăş, era inspiratorul şi conducĕtorul sĕu, asemenea lui Pegasus, a cărui copită a deschis odinióră isvorul Hippocrene în muntele Heliconului, unde se inspirau poeţii. Apucând calea spre rĕsărit, s'a dus trei dile şi trei nopţĭ, până când a ajuns la o câmpie întinsă, unde se vedea o mulţime de óse omenescĭ.

Aci e moşia Gheonoaiei, stăpâne — 'i spune calul. Din femee, ce era, blestemul părinţilor, pentru neascultare o prefăcu în gheonoaie, care stinge viaţa a tot ce-i ese înainte. Ia paloşul şi săgéta şi te gătesce de luptă. — Aci vedem credinţa poporului în puterea supranaturală, óre cum dumnedeiasca, a blestemului părintesc, credinţa care o aflăm adesea orĭ esprimată în basmele şi baladele poporane. Fĕt frumos rupse Gheonoaiĭ un picior în luptă; apoi la rugarea ei se împacă, o vindecă şi după ce fu ospătat şi refusă de a se însura cu una din cele trei fete frumóse ale Gheonóei, plécă mai departe. Ajunse la o câmpie, de unde se audia un urlet şi o văjietură ne maĭ pomenită. Era moşia Scorpiei, a unei surorĭ a Ghenoaiei. Ea avea treĭ capete cĭ cum simţi pe Fĕt frumos, se repedi asupra luĭ să-l nimicéscă, voinicul ridicându-se în văs luh cu calul sĕu, îĭ sbură un cap cu ságéta, şi apoi se împăcară, o vindecă şi iarăşĭ

Kossuthiştii n'au însĕ nicĭ măcar meritul de-a fi originalĭ când cer revisuirea articolului de lege 44 dela 1868. Paternitatea ideii şĭ-o pot revindeca cu mai multă îndreptăţire Sĕcuii din Treiscaune, carĭ mai anţĕrţ făcură mare sgomot cu petiţia lor adresată dietei şi ministrului-preşedinte în scopul acesta.

*

O afacere cam supĕrătóre pentru Maghiarĭ s'a petrecut câte-va ḑile mai înainte. *Moştenitorul de tron* archiducele *Francisc Ferdinand* a vrut sĕ ia în suita lui la Petersburg şi pe groful ungur Ioan *Zichy*, presidentul partidului poporal. Atât monarchul, cât şi ministrul de esterne contele *Goluchowski* n'au avut nimic de obiecţionat în contra acestui plan. S'a întêmplat însĕ, că făcêndu-se vorbă despre acésta la un prânḑ dat de contele Goluchowski, la care a participat şi ministru ungurosc à latere *Szechenyi*, acesta a raportat guvernului din Pesta despre ceea-ce se pregătesce. Ministru-preşedinte Coloman *Szell* a intervenit îndată la Curte, dând a-se înţelege, că nu se pote, ca conducĕtorul celui mai urgisit partid din dieta ungară sĕ însoţéscă pe archiducele la Petersburg. Urmarea a fost, că *achiducele a refusat sĕ fie însoţit în călĕtoria sa şi de un magnat ungur.*

Foile unguresci au făcut cas mare din acésta şi tótă sĕptĕmâna au discutat afacerea, unele din ele făcênd aspre imputărĭ lui Szell. Dieta ungurésca întrunindu-se ierĭ după vacanţa de carneval, doi deputaţĭ kossuthiştĭ au interpelat guvernul în afacerea acésta.

*

Ḑilele trecute s'au urmat în Budapesta *tratărĭ* între miniştri preşedinţĭ Koerber şi Szell *asupra tarifului vamal autonom.* Au discutat timp mai îndelungat, şi resultatul — după cum asigură tóte foile — se reduce la nimica. Tot ce s'a putut dobêndi pe urma acestor tratărĭ ar fi, că regularea finală a cestiunilor ce stau în legătură cu pactul, sĕ se amâne până la 1907, terminul cel mai estrem al încheierii pactului economic. Până atuncĭ sĕ rĕmână starea de faţă atât în afacerea pactului austro-ungar, cât şi în cestiunea convenţiilor comerciale cu statele strĕine. Unele foi desmint faima acésta, ḑicênd, că hotărîrĭ definitive nu s'au luat în nicĭ o direcţiune. Tratările, de altfel, se vor mai continua în Viena.

*

Kossuthiştii din dietă şĭ-au mai luat, pe lângă acţiunea pentru revisuirea legei naţionalităţilor şi „problema“ de a face *sĕ se interḑică* pe viitor în tótă Ungaria *cântarea imnului împĕrătesc „Gotterhalte“*. Oficiosul „Pol. Ert.“ spune, că acţiunea acésta vor s'o ducă kossuthiştii până la estrem. Fie-care deputat de al partidului, va accentua în vorbirile lui din dietă oprirea acestui imn în Ungaria, vrênd bag' sémă sĕ dea în chipul acesta o dovadă mai mult despre „lealitatea lor tradiţională“. — Cum sĕ schimbă vremurile!

*

Ḑilele acestea oficiul de esterne din Lodra a publicat o *convenţie între Anglia şi Japonia* referitóre la *estremul Orient.* Guvernele engles şi japones vrênd sĕ susţină *status quo* şi *pacea generală* în depărtatul Orient, s'au învoit de a procede în unire contra orĭ-cărei agresiunĭ strĕine în China şi Coreea. La cas când una din puterile contractante s'ar încurca în rĕsboiŭ cu vre-o putere, cealaltă parte păstréză neutralitatea şi se va nisui de a împedeca ca o a treia putere sĕ participe la acţiunea ostilă contra statului aliat. Décă vr'o putere s'ar alătura la duşmanul, ce atacă pe unul din contractanţĭ, celălalt îi va sări în ajutor şi împreună vor continua rĕsboiul şi tot prin înţelegere reciprocă vor încheia pacea. Nicĭ una din părţile contractante nu va păşi la înţelegere cu altă putere fără de a întreba mai întâi pe cealaltă parte. Convenţia întră imediat în vigóre şi rĕmâne valabilă timp de 5 anĭ. — Ascuţişul convenţiei e îndreptat în contra Rusiei.

Jubileul de 50 de anĭ al preoţiei episcopului Pavel.

Din incidentul jubileului de cincĭ ḑecĭ de anĭ al preoţiei episcopului *Mihail Pavel*, s'a adresat sub Nr. 400 — 1902 din partea vicarului episcopesc Dr *Augustin Lauran* către *Ven. Cler al Diecesei gr. cat. de Oradea-mare* următórea circulară:

Suntem în pragul iubileului semisecular al preoţiei Escelentisimului şi Reverendisimului Domn Episcop diecesan *Michail Pavel.* In 21 Martie a. c. anume, vor fi cincĭ-decĭ de anĭ de când preaiubitul şi de toţĭ veneratul nostru Archiereu s'a ridicat la trépta preoţiei, de când adecă funcţionéză neîntrerupt ca mijlocitor între Dumneḑeu şi ómenĭ.

Nu aflu de lipsă sĕ Vĕ tîlcuesc Fraţiilor Vóstre însemnătatea acestei împrejurărĭ, pentru-că nu este preot pĕtruns de înălţimea chemăriĭ sale sublime, carele sĕ nu scie, ce va sĕ ḑică a petrece un semisecol în serviciul preoţesc al Atotputernicului Dumneḑeu, pentru-că décă în lumea acésta ómeniĭ se simt fericiţĭ a puté sta în serviciul unui om asemenea lor, décă acela e de stare mai înaltă, şi cu cât starea lui e mai înaltă, cu atât a-se cugeta pe sine cei din serviciul lui şi mai de-asupra celorlalţĭ muritorĭ, şi nicĭ un cuget nu-i nelinişteste în mai mare mĕsură decât cugetul, ca nu cumva sĕ cadă în disgraţia dênsului: cu ce cuvinte s'ar şi puté encomia o slujbă semiseculară petrecută în serviciul Împĕratului Împĕraţilor, despre care şi S. Pavel Apostolul, cuprins de óre-care mândrie sântă ḑice, că: „Aşa sĕ ne socotéscă pe noi omul, ca pe nisce slugĭ ale lui Christos şi ispravnicĭ ai tainelor lui Dumneḑeu?“ (I. Cor. IV. 1.)

Dér nu vrêu prin aceste a deştepta în Frătiile Vóstre nicĭ chiar simţĕminte de gratitudine către persóna sacră a Archiereului nostru jubilar, pentru-că la adresa Fraţiilor Voştri acésta ar fi cea mai mare vătĕmare: a presupune adecă, că între şirele nóstre s'ar afla şi de aceia, carĭ nu cunosc titlurile prin carĭ Escelentisimul şi Reverendissimul Domn Episcop diecesan *Michail Pavel* şĭ-a deobligat sie-şĭ Diecesa la recunoscinţa perpetuă, şi încă aşa, ca „sĕ nu scie stânga, ce face drépta“ (Math. VI. 3) Din care causă, nu este locul a se nicĭ schiţa acele aicĭ, ca sĕ nu i-se atingă oreşĭ-cumva modestia.

Scopul acestor rîndurĭ este numai singur constatarea faustei împrejurărĭ, că în 21 Martie a. c. va fi aniversarea de cincĭdecĭ de anĭ a promovăriĭ iubitului nostru Archiereu la trépta preoţiei.

Ér causa, că imprejurarea acésta nu Vi-s'a adus la cunoscinţă mai de timpuriu, şi că în interesul serbăriĭ mai festive a aniversărei atât de memorabile nu se pot face disposiţiunĭ mai corĕspundĕtóre, este interḑicerea espresă şi categorică din partea însuşĭ iubilantelui.

Dér fiind-că nicĭ iubilantele nu este îndreptăţit a ne opri aceea, ca sĕ-l iubim cu iubire sinceră: de sine se înţelege, că va atêrna dela individualitatea fiesce-căruia dintre Frăţiile Vóstre a-şĭ pregăti credincioşiĭ la serbarea acestei ḑile iubilare aşa, ca aceea sĕ fie espresiunea gratitudinei, ce i-o prestăm şi păstrăm Archiereului nostru mult iubit. În însaşĭ ḑiua iubilară însĕ, care sub durata postului celui mare, va cădé pe ḑiua de Vinerĭ: în locul Liturgiei înaintesînţitelor, de astă-dată în mod escepţional va fi de a se servì în tóte bisericile diecesane S-ta Liturgie a S-tului Ioan Gurădeaur, împreună cu doxologia cea mare şi cu rugăciunile dela Litie, despre o parte întru mulţămita lui Dumneḑeu, că pe Escelentisimul şi Reverendissimul Domn Episcop diecesan *Michail Pavel* l'a învrednicit a-şĭ ajunge ḑiua aniversară a preoţiei sale de cincĭ-ḑecĭ de anĭ în pace, ér de altă parte şi pentru de a-i impetra Părintelui iubilar, ca celui mai mare Binefăcĕtor al Diecesei şi Regenerător şi al doilea fundator al tuturor institutelor nóstre culturale, încă mulţĭ fericiţĭ anĭ. — La care festivitate bisericéscă vor fi de a se învita şi credincioşiĭ, esplicându-li-se prealabil însemnătatea aceleia, ca astfel ḑiua de 21 Martie a. c. sĕ se prefacă într'o ḑi de bucuriă şi de adevĕrată sĕrbătóre diecesană!

Oradea-Mare, la 10 Februarie 1902

In amintirea lui Grigorie Maior.

Mulţĭ dintre amicii noştri, carĭ primesc ḑiarul şi-l citesc, se vor fi gândind une-orĭ la aceea, că óre cam ce aspect are redacţia unui ḑiar şi cum vor fi lucrând în acea redacţie prietenii lor necunoscuţĭ.

Cum vor fi lucrând?

Acest lucru trebue vĕḑut, căcĭ a descrie numai, cu anevoie s'ar puté.

Atâta constatăm, că nicĭ profesorul, nicĭ funcţionarul, nicĭ agricultorul, în sfîrşit nicĭ un fel de profesiune nu încórdă aşa de mult nervii, ca profesiunea ḑiaristului.

In fie-care ḑi emoţiunĭ, grijĭ şi sensaţii.

Inima ḑiaristului simte pentru mii de ómenĭ şi ceea-ce gândesce întreg publicul, se reflectéză în creerii sĕi. Munca lui nu este muncă-esercitiu, ci este muncă-creatóre, în care fie-care frasă, fie-care proposiţie, fie-care cuvênt trebue sĕ fie cântărit şi aşeḑat la locul lui.

Décă din emoţiunile, ce le primesce ḑilnic un ḑiarist român, măcar jumĕtate ar fi emoţiunĭ îmbucurătóre, încă tot ar fi mult uşurată posiţia lui.

In împrejurările însĕ, în carĭ membrii pressei române îşĭ urméză lupta pentru drepturile poporului, pentru luminarea acestui popor şi pentru înlăturarea tradiţionalului indiferentism séu nepăsare ce domnesce încă în multe părţĭ la noi, — emoţiunile sunt mai mult neplăcute şi mâhnitóre.

Şi Grigorie Maior a fost ḑiarist român, — a fost unul dintre cei mai entusiaştĭ ḑiarişti românĭ. Zelul şi conscienţiositatea lui deveniseră proverbiale, inima lui era vecĭnic înflăcărată de cele mai nobile sentimente pentru binele poporului român.

După 15 anĭ de muncă însĕ, a sucombat ca un erou pe câmpul de luptă şi condeiul lui, al cărui farmec şi energie a causat cetitorilor

---

plecă. Observaţĭ spiritul de pace şi caracterul generos al eroului, El se luptă, nu ca sĕ cucerésca şi să despóie, ci numai ca sĕ se apere şi sĕ-şi pótă urma calea către ţinta s'a dorită. Şi îndată ce a pus pe duşman în neputinţă de a-i mai fi periculos, se împacă cu el şi-i restitue bucuros bunurile răpite în luptă.

In sfêrşit sosì aprópe de un minunat palat unde după cum spunea tovarăşul sĕu locuia „Tinereţe fără bĕtrâneţe şi viéţă fără de mórte“.

Dér palatul era înçunjurat de pădurĭ întunecóse, pline de fiéră sĕlbatice şi înfiorătóre. Fĕt frumos se avêntă în aer şi trecù ca şi în sbor pe de-asupra pădurei.

Şi tocmai când era sĕ cadă pradă fiarelor deşteptate la apropierea sa de palat, îi ese înainte stăpâna palatului. Spunêndu-i dorinţa şi scopul venirei sale, ea îl primesce cu bucurie, plină de milă şi iubire, cum era. Fiind-că erau 3 surorĭ, se învoiesc, ca Fĕt frumos sĕ ia în căsĕtorie pe sora cea mai mică şi sĕ traéscă în locuinţa lor, bucurându-se de vecĭnica frumuseţe a acelor locurĭ. Zînele îl povăţuiră ca sĕ se păzéscă numai de valea plângerei un loc nefericit, care se află la marginea împĕrăţiei lor.

Eşind într'o ḑi la vênat, Fĕt frumos vĕdù un iepure şi, alergând după el uità de sfatul zînelor şi trecù în valea plângerei Indată-l cuprinse un dor adênc de părinţii sĕi. Se întórse la palat şi cerù voie zînelor sĕ-şĭ vadă părinţii. Bine sciau zinele că el nu va mai puté veni, dér n'avură ce-i face. Plecà şi în drumul sĕu spre casă pe unde erau altă-dată împĕrăţiile sĕlbatice şi grozave ale moştenitorilor cu care se luptase, Fĕt frumos află acum sate şi cetăţĭ înfloritóre, ai căror locuitorĭ nu-şĭ mai aduceau aminte de cele ce le spunea el. Căcĭ trecuseră sute şi mii de anĭ de atuncĭ, deşi lui i-se păreau numai câte-va ḑile.

Acasă nu mai aflà decât ruine şi buruenĭ, şi într'un cosciug închis îl aştepta în agonie mórtea. Din tênĕr ce era, el se făcuse bĕtrân cu pĕrul alb, uscat şi gârbov Mórtea îl atinse cu o aripă şi el se prefăcù în ţĕrînă.

Ca mai tóte basmele, Fĕt frumos e simbolul sórelui. Ţinuturile triste şi fioróse ale Gheonóiei cu trei feţe şi al Scorpiei cu trei capete, înfăţişéză tómna şi iérna, fie-care de câte trei lunĭ, când tóte se vestejesc.

Ér palatul celor 3 zîne, e primăvara cu cele trei lunĭ ale ei, când natura, plină de farmec şi frumuseţe serbéză epoca iubirei şi însoţirii sale cu sórele. Dér înţelesul figurilor alegorice este elastic. Ele se pot aplica mai multor casurĭ asemenĭ.

Titlul basmului şi faptul, că Fĕt-frumos rĕmâne vreme uitată în împĕrăţia celor 3 zîne şi nu se întórce, decât aprópe de mórte, când simte slăbiciunea sa de om ne arată că în acest basm spiritul poetului poporan a întrevĕḑut în visul sĕu fericirea, ce o póte da omului idealul frumuseţei şi armoniei. Acest înţeles ese încă şi mai firesc din titlul şi ţesătura basmului, decât personificarea naturei.

Faptul, că Fĕt frumos rĕmâne tînĕr mii de anĭ în palatul zînelor, şi nu cunósce durata timpului, decât numai atuncĭ când iese din domeniul frumuseţii şi iubirii celor trei zîne, şi că numai atuncĭ simte că a îmbĕtrânit şi că e muritor, este o admirabilă interpretare alegorică a acelei părţĭ metafisice a vieţii, care nu se nasce şi nu îmbĕtrânesce şi nu piere împreună cu organismul în care se manifestă, care e nemuritóre ca însăşĭ natura. Sciinţa nu ne póte esplica acéstă putere, ea nu póte de cât s'o constate cum constată puterea de gravitaţiune, de electricitate, de afinitate chimică şi celelalte puterĭ ale naturei, fără a-le puté esplica.

Dér noi simţim, că ea este fondul fiinţei nóstre şi a întregei naturĭ.

Acéstă putere se manifestă în modul cel mai strălucit în frumuseţele şi armonia naturei şi în frumuseţea operelor de artă Aci simţim noi eterna juneţă a puterii de viéţă, care este fără sfîrşit, este în afară de timp, de vreme ce timpul nu e decât mĕsura fenomenelor séu a lucrurilor trecĕtóre, o ideie abstractă séu o formă de cugetare, care nu esistă decât în inteligenţa nóstră.

Acésta e causa, că atuncĭ când ne aflăm în mijlocul naturei, la câmp, într'o grădină séu într'o vale romantică din munţĭ, orĭ când admirăm o dramă în teatru, séu o operă musicală, uităm de noi înşine şi de tot ce ne póte turbura şi nu mai trăim, decât în şi pentru ceea-ce vedem.

Atuncĭ simţim acea plăcere senină şi liniştită, care ne dă ideia unei vieţĭ mai nobile, mai fericite, mai pre sus de esis-

noştri timp de atâţia anĭ momente de recreare sufletéscă, i-a cădut din mână.

In diua de sf. trei ierarchĭ s'a împlinit anul, de când neuitatul nostru redactor a părăsit acéstă lume.

Mormêntul lui este departe de pămêntul, unde i-a stat légănul şi de poporul, pentru a cărui luminare a muncit.

Şi nu are nicĭ un semn la cap, care sĕ vestéscă Românului, care s'ar rĕtăci vr'odată prin cimitirul din Viena, că étă aicĭ îşĭ dórme somnul de vecĭ Grigorie Maior.

Când scriem aceste rêndurĭ, ne aducem aminte de idea ce au fost lansat'o nobilii studenţĭ, membrii ai societăţii „România Jună“ din Viena, carĭ s'au distins prin a-i face vrednicului bărbat o înmormêntare atât de frumósă, de idea, dicem, de a-se ridica lui Grigorie Maior o cruce comemorativă.

Suntem sigurĭ, că amicii şi binevoitorii mult regretatului nostru confrate se vor gândi acum cu ocasiunea primei aniversărĭ a morţii sale, a face sĕ se realiseze nobila şi piósa intenţiune: ca sĕ aducem lui Grigorie Maior prin acésta prinosul de recunoscinţă ce i-l datorim pentru faptele sale frumóse şi românescĭ.

Din jurul Bistriţei.*)

— Februarie 1902.

Onorate d-le Redactor! Numĕrul 10 a. c. al preţuitului diar, ce redactaţĭ, cu articolul prim sub titlul „*O aniversare*“, a redeşteptat pe mulţĭ din amorţéla, în care au cădut de câţĭ-va anĭ. Aţĭ făcut un serviciu nepreţuit şi declar din capul locului, că veterana „Gazetă“ a fost cea mai sinceră binevoitóre a naţiunei nóstre mult cercate, atuncĭ când şi-a ridicat vocea sa admoniătóre contra pornirilor neprecugetate şi a intrigelor în afacerea memorandului şi a prevĕdut destrăbălarea la care am ajuns astădĭ cu causa nóstră naţională.

Interese personalĭ, apoi rîvna de a-şi câştiga renume pe contul celor ce au asudat, au adus lucrul acolo, că în urmă din alaiul mare ne-am ales astădĭ mai mult séu mai puţin desbinaţĭ şi suntem în primejdie de a ne risipi ca oile turmei ce nu au păstor.

Ce s'a ales din tóte, ce scop s'a ajuns prin încercarea de a aşterne memorandul, va spune istoria nepărtinitóre. Destul, că astădĭ sufere sufletul fie-cărui om de bine de durere, vĕdênd că nu e iertat sĕ vorbescĭ, ca sĕ nu compromiţĭ naţiunea prin faptele câtorva, carĭ astădĭ îşĭ ascund capul de frică ca struţul.

Numai neînţelegerile şi frecările personale, apoi egoismul şi ambiţiunea pătimaşă, au înfundat carul naţiunei în nămolul de astădĭ.

Ce e mai curios, acei domnĭ, carĭ cu ajutorul preoţimei şi al poporului şi-au câştigat numele de eroi ai dilei, desconsideră astădĭ preoţimea, o privesc peste umĕr, ér cu ţĕranul nicĭ nu mai stau de vorbă — căcĭ astădĭ nu mai au lipsă de ei.

De aicĭ se esplică, că neîncrederea e aşa mare faţă cu cei ce au jucat atuncĭ pe matadorii naţionalĭ: astădĭ cutezând careva din aceştia a cutriera comunele ca odinióră, s'ar espune la dispreţ.

Cetatea Bistriţa cu inteliginţa ei română, ne dă în mic esemplul de judecată, şi décă într'un mic centru cum e Bistriţa, domnesc astădĭ atâtea deosebirĭ de vederĭ între aşa numiţii matadorĭ, ce sĕ dicem atuncĭ de complexul tuturor matadorilor din era amintită?

Causa neînţelegerilor între inteliginţa din acest centru, este a se căuta cu deosebire în curentul pătimaş al unui grup, al cărui nume îl tac de astă-dată. Ingâmfarea lor te rĕcesce de tot, încât nu mai ai voie a consimţi şi a merge paralel cu ei. Clubul acesta voiesce cu orĭ ce preţ şi pe orĭ ce cale a cuprinde teren nu numai în viéţa socială, ci se vîră chiar şi în biserică, dér nu când e vorba, ca sĕ prestée şi el jertfe pentru biserică, căcĭ jertfele sunt lăsate în grija poporului băştinaş, ci când e vorba de a direge şi impune — în favorul grupului, dér tot pe contul şi risicul bietului ţĕran. Le place a se mândri cu faptele altora, însuşindu şi-le de merit al lor.

În interesul scump al causiei comune, ar fi de dorit, ca inteligenţa română de aicĭ, aparţinĕtóre acestui club, sĕ părăséscă calea unilaterală pe care a apucat. Scobóre-se din Olimpul mândriei şi în unire şi solidaritate cu alţĭ ómenĭ de bun nume sĕ caute jos la murmurul poporului, din a căruia sudóre au ajuns la mândria vană de astădĭ, caute nepreocupaţĭ de interese de partid la mersul afacerilor comune şi sĕ caute împreună în tótă consciinţa sanarea relelor, ce astădĭ bântue corpul naţiunei.

Caute la aşădămintele culturale din loc, unde se cresc atâtea odrasle tinere promiţĕtóre de un viitor bun, vadă şi convingă-se că ce e causa, de tinerimea română părăsesce, încă în decursul anului scolatic, gimnasiul evanghelic din Bistriţa şi sunt în aşteptare noue surprinderĭ, în cât în anul viitor nu vor mai avé lipsă de catecheţĭ pentru tinerimea română dela acel gimnasiu! Caute şi intereseze-se mână în mână şi în unire de vederĭ şi de alte mijlóce, prin carĭ s'ar puté câştiga renume, păşind cu sfatul şi bunavoinţă sinceră printre poporul, care însetéză după ce e bun şi frumos, câştige-şĭ în persónă încrederea poporului — ér nu prin delegaţĭ.

Aceste sunt stările de lucrurĭ astădĭ în Bistriţa renumită şi plină de inteligenţă românéscă, unde din causa neînţelegerilor între ei, jarul ce astadĭ arde înăbuşit, în curând va isbucni în mare flăcărĭ şi e de aşteptat, că va limpedi aerul plin de miasme infectătóre.

Am dori sĕ cetim în preţuitele diare lucrurĭ salutare de mai mare importanţă pentru Româniĭ din Bistriţa, nu numai despre concerte, balurĭ — orĭ lăudându-se unul pe altul.

Premiţĕnd aceste, din incidentul articolului sus amintit, Românul adevărat şi cu durere pentru sfânta s'a causă, felicită astădĭ pre bărbatul, care stând în fruntea acestui preţuit diar, a avut simţul adêncit şi bună voinţa de-a deschide ochii lumei asupra adevĕratei pricine a relelor, carĭ au adus causa nóstră naţională la stagnarea ei de astădĭ, arătând mai cu degetul pre acei îngâmfaţĭ şi doritorĭ de a-şi satisface ambiţiunile pătimaşe, carĭ astădĭ, aprópe toţĭ, stau ascunşĭ după tufiiş.

X......

*) Dăm loc acestei corespondonţe, în care se oglindéză mâhuirea şi îngrijirea Românilor de bine din ţinutul acela — fără a-i face din parte-ne nicĭ un comentar — Red.

SCIRILE DILEI.

— 1 (14) Februarie.

Procese de pressă. Marţĭ s'a pertractat înaintea curţii cu juraţĭ din Têrgu-Mureşului un proces de pressă intentat d-lui candidat de advocat Franz *Liess*, care a publicat sub titlul „O ticăloşie postală“, o notiţă în „*Kronstädter Zeitung*“ şi în care procurorul a găsit „insultă“ comisă faţă cu oficiul postal. Acusatul s'a apĕrat singur şi a protestat contra concepţiunei procurorului de a califica drept cestiune politică o cestiune de drept. In notiţa din cestiune, care a format substratul procesului, se spunea, că un oficiant postal a şters de pe o carte postală numele de *Kronstadt* înlocuindu-l cu „*Brassó*“. Juraţii au dat verdict afirmativ şi d-l Liess fù condamnat la 2 lunĭ arest şi 100 cor. amendă. — Un alt proces de pressă s'a pertractat Lunĭ înaintea Curţii cu juraţĭ din Seghedin. Acusat a fost redactorul diarului „Gross-Kikindaer Zeitung“ Artur *Korn* pentru un articol în care se protesta contra şcolelor maghiarisătóre. Redactorul *Korn* fù *achitat*. In decursul rechisitorului procurorul a declarat, că în contra d-lui Korn s'au mai pus în curgere alte douĕ procese pentru articolĭ apăruţĭ în „Gr. Kikind. Zeitung“. — Eräşĭ au de lucru procurorii.

Dr. Liviu Marcu. „*Drapelul*“ aduce scirea, că tînĕrul advocat din Lugoş Dr. *Liviu Marcu* a încetat erĭ din viéţă după lungĭ şi grele suferinţe. Dr. Liviu Marcu *a testat întréga sa avere* (aprópe *100,000 cor.*) *pentru înfiinţarea unui alumneu român lângă gimnasiul de stat din Lugoş*. — În vecĭ amintirea lui!

Nouă şcolă românéscă. Din *Sasca-montană* ni-se scrie, că credincioşii românĭ gr. or. de acolo au pus basa înfiinţării unei şcóle confesionale, graţie zelului şi stăruinţelor desfăşurate în acest scop de d-l Dr. Iuliu Tămăşel şi de preotul din acea localitate Ioan Murgu.

Contra limbei germane. Nu de mult s'a făcut în dieta din Peşta o interpelaţie din partea deputatului Nessi, care a cerut scóterea limbei germane din tóte şcólele primare din Budapesta. Pe urma acestei interpelărĭ lĭ-a crescut şoviniştilor apetitul, şi unul din directorii şcólei primare din Leopoldstadt, *Gergely* Istvan, a propus, ca scaunul şcolar sĕ urgiteze isgonirea limbei nemţescĭ din şcóla respectivă. Propunerea a fost dată spre opinare uneĭ comisiunĭ din care face parte însuşĭ directorul şovinist.

Prelegerĭ economice. În faţa unui public numeros compus din tóte păturile societăţii românesci din Lugoş, şi-a rostit d-l Dr. Traian *Vuia* alaltăerĭ prelegerea despre *industriile manuale*, făcênd istoricul lor, arătând factorii carĭ contribue astădi la decadenţa acestor ramurĭ importante ale industriei micĭ şi a schiţat remediile. Conferenţa, care a ţinut peste o óră, a fost ascultată cu mult interes. Dumineca viitóre va prelege d-l Dr. Cornel *Jurca* despre legea industrială.

Un Sĕcuiŭ la balul de curte. Se scie, că în Sĕcuime s'a ales la ultimele alegerĭ şi un ţĕran deputat. Acesta este Makkai Zsiga, deputatul din Akosfalva. In alte parlamente nu e lucru nou de a alege ţĕranĭ ca deputaţĭ. Aşa de pildă în România Dincă Schileru de mulţĭ anĭ face parte din camera română şi cu costumul lui naţional alb forméză un interesant contrast între atâtea haine negre. In Ungaria însĕ Makkai este primul deputat ţĕran, din care causă tótă lumea se interesézĕ de el şi diarele publică multe ghiduşii pe carĭ se dice, că le face „Makkai bacsi“. Sĕptĕmâna trecută s'a dat un bal la palatul din Buda. Au fost învitaţĭ vr'o 1500 de persóne, între carĭ şi deputatul sĕcuiŭ. Pentru acéstă ocasiune Makkai şi-a făcut cióreci noi, albĭ ca zăpada, şi şi-a procurat un mintean de stofă mai alésă şi aşa s'a presentat la bal. In sala unde se dansa însĕ nu se pré simţia el bine, decĭ s'a retras în buffet, unde s'a ospĕtat bine cu mâncare şi bĕutură. Diarele unguresci scriu însĕ, că pe semne Makkai o fi bĕut prea multă şampanie şi chirchilindu-se aşa nu puţin, a plecat dela palat, aşa că pe la 12 óre, când Maiestatea Sa l'a căutat sĕ vorbéscă cu el, nu l'a mai găsit.

In Polonia rusécă s'a constituit o societate secretă cu scop de a pedepsi cu mórte pe orĭ-cine, care ar vinde causa naţională. Étă ce s'a întêmplat de curênd: Generalul Certkov, guvernorul Poloniei, învitase nobilimea polonesă la un bal. Invitarea era scrisă în nisce termenĭ poruncitorĭ, carĭ n'au fost pe placul nobilimei şi prin urmare au hotărît sĕ nu ia parte la bal. Intr'aceea mai mulţĭ dintre ei primiră scrisorĭ anonime, în carĭ erau ameninţaţĭ cu mórtea, în cas când s'ar duce la balul guvernorului. Nobilii s'au adunat din nou şi au hotărît sĕ ia parte corporativ la bal, pentru a arăta, că nu le e frică de ameninţărĭ. A doua di s'au găsit în stradile Varşoviei cadavrele mai multor nobilĭ, fără sĕ se fi putut descoperi, cine i-a omorît.

Adevĕrat sĕ fie? Din comuna *Agâbiciu* primim cu data 12 Faur n. următórea plângere subscrisă de locuitorii românĭ Gligor *Boar*, Nic. *Lazar*, Dum. *Burza* şi Ştefan *Dop*: „On. d-le Redactor! Ca membrii ai comitetului comunal şi ca poporenĭ românĭ, ne ţinem de datorinţă a adresa d-lui părinte Ioan *Botezan* următórea întrebare: Pe ce temeiŭ d-ta, d-le părinte, ai stăruit sĕ fie respins consăténul nostru Nicolae *Boar* dela postul de cassar în oficiul comunal, care a funcţionat vr'o 9 anĭ în serviciul comunei, purtându-şĭ sarcina cu punctualitate.? Drept e ce se vorbesce, că d-l părinte a respins pe Boar sub cuvênt, că nu *scie nemţesce?* Dér el scie ceti şi scrie bine românesce. De l'ar fi respins un strĕin de némul nostru, n'am mai cere d-lui părinte nicĭ un rĕspuns, aşa însĕ fiind d-l preot şi directorul şcólei nóstre românescĭ, tare am dori sĕ ne spună, décă sunt adevĕrate cuvintele acestea. Décă da, atuncĭ pe viitorul an şcolastic sĕ ne dăm copiiĭ la şcóla luterană, ca sĕ înveţe nemţesce, décă scrierea şi limba nóstră românéscă n'au valóre nicĭ în comuna nóstră, unde majoritatea locuitorilor sunt românĭ? Ce ar fi óre cu cale şi mai bine?“ — Din parte-ne sfătuim pe Româniĭ mai sus numiţĭ, sĕ ţină cu scumpĕtate la şcóla lor românéscă. Rĕu a făcut d-l preot din cestiune, *décă* într'adevĕr a dis vorbele ce i-se imputĕ.

---

tenţa nóstră trecĕtóre şi plină de suferinţe Acéstă serbătóre a sufletului însĕ ţine puţin, ţine numai atât, cât duréză admiraţiunea şi visul nostru. Şi revenind din lumea ideală a frumuseţii şi armoniei la viéţa nóstră de tóte dilele, simţim cu atât mai mult prosa şi neajunsurile ei. Nu este óre acésta „valea plângerii“ aprópe de împĕrăţia celor trei zîne!?

O asemenea viéţă însĕ, mai pre sus de viéţa vegetală şi animală a individului, e cu putinţă numai în lumea frumósă şi neperitóre a idealului.

Şi acolo putem ajunge numai prin iubire şi sacrificiu în viéţa practică, şi prin meditaţiune în viéţa contemplativă a sciinţei, a religiunei şi a artelor. Numai aci putem noi întrevedé adevĕrata viéţă şi lumea dorită.

Ér cei chemaţĭ a ne conduce cătră acéstă lume, sunt artiştii şi poeţii. Pentru că numai ei se pot înălţa până acolo prin entusiusmul şi inspiraţiunea lor, personificată în Pegasul înaripat al poeţilor anticĭ şi în calul năsdrăvan al lui Fĕt frumos, numai ei ne pot deschide porţile lumei ideale, care este partea lor de drept divin.

Se dice, că atuncĭ când a împărţit Dumnedeu bunurile pămêntescĭ, poetul lipsia. Perdut în visările sale, el uitase de sine şi de grijile, ce mereu turbură pe ceilalţĭ muritorĭ, şi întârdiase.

— Unde ai fost? îl întrebă zeul, când veni sĕ-şĭ céră şi el partea sa. — Am admirat frumuseţele feţei tale şi armonia cerului tĕu, — ii rĕspunse poetul.

Atuncĭ zeul, fiind-că zeului nu-i mai rĕmăsese nimic de împărţit pe pămênt, dete voie poetului, fiiului sĕu celui mai credincios, că orĭ de câte-orĭ va voi, sĕ petrécă cu dênsul în cer.

Acésta ni-o spune Schiller, şi trebue sĕ-l credem, pentru-că el ca mare poet, vorbesce din esperienţă. — „Credeţi-mĭ — ne dice el însu-şĭ într'o maximă a sa întitulată „Isvorul întineririi“. — „Credeţi-mĭ mie, nu-i basm isvorul juneţii, el curge.

Aievea şi vecĭnic. — Unde? întrebaţĭ. El e în poesie.

M. Strajan.

Lucrurĭ slabe. Din părţile Făgăraşului ni-se scrie: „În *Comăna-inferióră* (com. Făgăraşului) se petrec de un timp încóce lucrurĭ, carĭ neliniştesc mult obştea acelei comune. Étă numai câte-va din ele: Făcêndu-se alegerĭ de comitet comunal în anul espirat la care, din causă de bólă, d-l notar Pop Gridan neputênd lua parte, situaţia a dominat'o părintele I. Popiţa. Prin ajutorul dênsului au ajuns în comitet şi doi indivizĭ certaţĭ cu bunele moravurĭ. Ca sĕ-şĭ realiseze scopul, părintele P. a mers până de a ceti afurisenĭĭ în biserică asupra duşmanilor sĕĭ închipuiţĭ, la ceea-ce bietul poporul nu scia ce sĕ-şĭ mai gândéscă. Nicĭ în diua primă a sêrbătorilor Nascerei Domnului Isus Christos, părintele P. nu s'a putut conteni de a nu visita cancelaria. Se înţelese, pe semne, cu solgăbirĕul, de a veni sĕ-l silêscă pe d-l notar Gridan a-şĭ da demisiunea. D-l Gridanu însĕ i-a rĕspuns, că odată e diua nascerei Domnului într'un an şi nicĭ atuncĭ sĕ nu o serbeze? In urma acésta solgăbirĕul a plecat fără de nicĭ o ispravă şi fără de a-i împlini pofta părintelui P. Încă una: Tinĕrul învĕţător gr. cat. Laurenţiu Pop voia sĕ dea o producţiune teatrală cu tinerimea şi din venitul petrecerei sĕ formeze o bibliotecă pentru ambele şcóle? Dér cine-i stă în cale, décă nu părintele Popiţa, care a dis, că „n'avem sală de cancelarie (petrecerea era sĕ se dea în sala cancelariei) pentru astfel de prostiĭ". A şi reuşit, firesce, cu planurile luĭ, oprind şi pe învĕţătorul sĕu gr. or. N. Laucea de a da mână de ajutor la aranjarea teatrului. De-ocamdată numai atâta. De încheiere dic, că părintele Popiţa în loc sĕ afurisêscă pe poporenĭ în biserică, mai bine şi-ar vedé de implinirea datorinţelor sale preoţescĭ. — *Un trecĕtor.*

Mulţămită. În numele senatului şcolar, venim şi pe acéstă cale a aduce sinceră mulţămită Reverendissimului Domn Ioan Georgiu, canonic şi Rector seminarial în Gherla, pentru darul de anul nou, ce l'a făcut şcólei nóstre, dăruindu-i pentru biblioteca şcolară tóte scrierile d-luĭ I. P. Reteganul, în număr de 16 opurĭ; asemenea şi de alţĭ autorĭ 3 opurĭ — prin care s'a pus fundamentul şi s'a făcut începutul unei bibliotecĭ şcolare, a căreĭ lipsă de mult s'a simţit, avênd în acéstă comună aprópe la 200 persóne, carĭ sciu ceti. Asemenea fapte marinimóse de sine se laudă. *Strâmbul*, la 20 Ianuarie 1902. — Augustin Bud, preş. sen. şcol., Constantin Manu, învĕţător.

Exportul de pesce în România. Serviciul pescăriilor statului a încheiat statistica importului şi exportului de pesce în România în cursul anului 1901 în comparaţie cu cantităţile exportate în anul precedent. Din acéstă statistică reiese, că exportul pescelui în 1901 a atins cifra de 4,862,229 chilograme faţă cu 3,619,521 chlg. din 1900. — Importul în 1901 a fost de 3,764,000 chilograme de pesce faţă cu 4,040,090 în 1900. Cele mai marĭ cantităţĭ de pesce exportat au fost îndreptate spre Austro-Ungaria (3,207,802 chlgr.) şi spre Rusia (1.459,985). Importul s'a făcut mai ales din Rusia şi consistă în 2,268,191 chlgr. de pesce preparat. Este de remarcat, că înainte de asta cu câţĭ-va anĭ România aducea din Rusia în fie-care an câte 9,000,000 chlgr. de pesce de tóte speciile.

A umbla cu piciórele pe apă de sigur, că nu e lucru puţin. Şi étă că am ajuns, sĕ vedem şi acéstă minune. Căpitanul Grossmann a inventat nisce instrumente, un fel de încălţăminte, cu carĭ póte sĕ umble pe désupra apei. In diua de 9 Februarie a plecat dela Linz sĕ mêrgă până la Viena pe Dunăre. In prima di a făcut 30 chlm., trăgênd după sine de-o frînghie o mică barcă, în care şede nevastă-sa. Se dice, că ţĕranii au rĕmas încremeniţĭ, când au vĕdut o aşa minune, un om care umblă pe apă, ca şi pe uscat.

Un atentat în parlamentul frances. Nu vĕ spăriaţĭ, mĕ rog, că atentatul n'a avut sfîrşit atât de tragic, cât mai mult tragicomic. O femeie de pe galerie a aruncat Joia trecută două ouĕ clocite asupra deputatului Paulmiers; în loc sĕ-l nimerêscă însĕ pe acesta, a nimerit pe un vecin al sĕu, umplându-l de papară. Deputatul îi este dator femeii cu suma de 30.000 francĭ şi neputênd nicĭ într'un chip a-şĭ încassa banii dela numitul domn, a socotit sĕ atragă atenţiunea opiniei publice asupra lui prin aceea, că l'a bombardat cu ouĕ clocite chiar în palatul Bourbon, unde se ţin şedinţele parlamentului.

Corpul învĕţătoresc dela şcóla poporală gr.-or. din Tilişca va da o producţiune musicală-teatrală împreunată cu joc, ce o va aranja cu elevii şcólei, Sâmbătă, 2/15 Fevruarie 1902 în edificiul şcolar. Începutul la $7^1/_2$ ore séra. Venitul curat se va destina fondului şcolar şi bibliotecei şcolare în părţĭ egale. Contribuirĭ benevole se primesc cu mulţămită şi se vor cuita pe cale diaristică.

Radica-Doodica. Aşa se chiémă două fete frumuşele, originare din India, desvoltate normal amêndouĕ şi avênd etatea de 12 anĭ. Un singur cusur aveau fetele, că erau legate împreună printr'o membrană voluminósă. Ele au fost obiect de curiositate în circul lui Barnum la Paris. Clima europénă însĕ nu le-a prea convenit şi una din ele s'a îmbolnăvit aşa, că a trebuit dusă la spital. Ce era de făcut? Décă se întêmplă sĕ móră, causéză cu siguranţă şi mórtea celei sănĕtóse. Doctorul Doyen s'a hotărît a încerca o operaţiune chirurgicală. Acéstă operaţiune s'a esecutat în diua de 9 Februarie în condiţiunĭ destul de dificile, deóre-ce fetele sunt tuberculóse şi anume una în grad înaintat. In limba sciinţifică ţesăturile prin carĭ erau unite la furculiţa sternului, se numesc xiphopagi. Până acuma nu se citéză decât 4 casurĭ de operaţiunĭ analoge. Operaţiunea a durat 20 minute şi a reuşit.

Şcóla de bucătărie. Atragem atenţiunea cetitorului asupra avisului de pe pag. 8, privitor la şcóla de bucătărie de bun renume a d-nei Rosenkranz.

Alegerĭ în Torontal.

Nereu, Faur 1902.

Cu óre-care satisfacţie am cetit, că pe d-niĭ dela stăpânire i a cuprins un fel de frică de alegerile sĕvîrşite în comitatul nostru al Torontalului, şi în special în cercul Sân-Nicolaul-mare.

Constat cu plăcere, că în comuna nóstră, aparţinĕtóre susnumitului comitat şi cerc, s'a făcut alegerea cu totului contrar voinţei d-lui solgăbirĕu. El nu a avut de gând sĕ candideze la postul de primar pe cel dorit de popor, a trebuit însĕ sĕ cedeze poporului, pentru-că singur s'a convins din destul despre justa şi nestrămutata voinţă a poporului. A recurs însĕ la altă politică: a candidat treĭ Nemţĭ şi treĭ Românĭ, cugetând, că póte popoml se va desbina. În faţa acestei apucăturĭ a fost înălţătóre de inimă constanţa poporului, căcĭ toţĭ aclamau numai pe Mezin Eremie tîn., şi solgăbirĕul, în contra voinţei sale, a trebuit sĕ-l proclame ales.

Urméză apoi alegerea celorlalţĭ membriĭ din antistie. Poporul a purces cât se póte de drept, căcĭ *a ales tot numai Românĭ.*

Când au cerut Românii, ca unul din cele două posturĭ de notar sĕ-l completeze cu un Român, d-l fibirĕu s'a bătut joc de noi, şi ne-a împus cu forţa pe favoritul sĕu. Vĕdă-şĭ acum fructele despotismului, — căcĭ sciut este, că orĭ-ce acţiune rea produce reacţiune, şi încă de multe-orĭ straşnică.

Suntem mândri, că avem preot şi învĕţător, carĭ prin deplină înţelegere între ei, au transplantat în inimele poporului iubirea de neam, care atât de înălţător s'a manifestat cu ocasia alegerilor comunale.

Nereanţul.

Comitetul macedonean.

Étă ce scrie diarul bulgar „*Struma*" din Kinstendil despre manoperele comitetului revoluţionar macedonean.

Diarul spune, că ómenii carĭ se ascund în Bulgaria sub masca organisăriĭ interne a ţĕrii, comit crime grozave asupra Macedonenilor ce se dau drept Bulgarĭ — esceptând cele comise contra creştinilor în genere — şi arată, că în timp de 2—3 anĭ sute de Bulgarĭ culţĭ şi binesituaţĭ au fost victimele atentatelor asasine, sub cuvênt, că erau denunţătorĭ, sĕu că refusau sĕ conlucreze cu agenţii comitetului, în realitate însĕ fiind-că nu se grăbiau a-şĭ depune averea la piciórele asasinilor, carĭ despoind pe nefericiţiĭ robĭ din Macedonia, duc în Sofia un traiŭ de Sardanapalĭ...

In ultimii doi sĕu treĭ anĭ, adaogă diarul bulgar, Macedoneanul a fost strîns într'un cerc de fer de către pretinşiĭ sĕĭ liberatorĭ — carĭ în realitate nu sunt de cât călăiĭ sĕĭ — astfel că tremură şi geme fără a sci de unde sĕ céră ajutor.

Nisce sate neînsemnate au plătit emisarilor acestui comitet câte 300 de lire, sumă ce nicĭ-odată Turcia nu a putut smulge din asemenea localităţĭ micĭ şi sărace, ér oraşelele au plătit în repeţite rênduri câte o miie şi două mii de lire şi mai mult, fiind-că cel ce refusa a plăti, era ucis în numele libertăţiĭ!! ca denunţător şi spion.

Dér Macedonia neputênd fi considerată ca ţéră bulgărêscă, şi odată ce aceleaşĭ crime se repetau şi se comit şi asupra celor cu sentimente bulgărescĭ ca şi asupra întregei populaţiunĭ creştine fără deosebire, cum se esplică tolerarea orgiilor şi instinctelor bestiale ale emisarilor într'o ţéră străină?

Asasinii şi banditiĭ, carĭ revendică nobilul titlu de liberatorĭ, sunt protejaţĭ şi ocrotiţĭ, dice diarul bulgar, de către Turcĭ, şi încă de către persóne oficiale, adecă paşale, mutesarifĭ, caimacamĭ şi mudirĭ cu dróia lor de sub-alternĭ, care de-asemenea sunt mituiţĭ de către criminalĭ cu banii răpiţĭ dela nenorociţii creştinĭ.

Acésta e şi esplicaţia faptului, că de atâţĭ anĭ administraţia turcéscă nu a putut extermina aceste bande neorganisate, carĭ nu cunosc locurile, nu sunt rĕsboinice şi cuprind în ele vagabondĭ şi criminalĭ liberaţĭ din temniţe.

Criminalii nu erau urmăriţĭ, dér în schimb erau arestaţĭ neguţătorĭ, ómenĭ de sciinţă, clericĭ, şi erau aruncaţĭ în temniţe ca complicĭ, în realitate însĕ spre a fi supuşĭ unei alte estorcărĭ, asemĕnĕtóre cu aceea a comitetului, estorcarea ruşfetului involuntar.

Şi astfel sub ocrotirea autorităţilor şi cu concursul funcţionarilor guvernului, organele comitetului îşĭ continuă opera lor nefastă, mai ales că nicĭ un mahomedan n'a fost atins câtuşĭ de puţin.

Contrar svonurilor rĕspândite cum-că Macedonia e un imens deposit de arme şi muniţiunĭ, diarul bulgar spune că milióne de arme se mărginesc la fórte puţine arme scóse din us, pentru carĭ însĕ au incasat emisarii comitetului câte cincĭ lire de fiecare, arme ce se vĕnd pe pieţele celorlalte state numai pe preţul materialului.

Astfel contra-banda a fost esercitată de comitet în propriul sĕu folos, cu singura deosebire, că neprihănitul comitet nu cumpĕră tot-déuna armele, ci jefuia magaziile statului bulgar, de unde de multe orĭ au fost furate arme şi întroduse în Macedonia spre vêndare, sub ochii autorităţilor.

Comitetul macedonean adeseorĭ a profitat de isprăvile tâlhărescĭ ale ţĕranilor bulgarĭ contra creştinilor din Turcia, şi nu odată au împărţit cu dênşii prada luată de aceştia din provinciile turceştĭ.

Astfel, ţĕranul bulgar, care a prinspe Keramcioglu din Adrianopol, din opt sute lire ce a primit pentru liberarea prisonierului sĕu a dat patru sute comitetului, şi astfel a reuşit nu numai sĕ nu fie urmărit de autorităţile bulgare, dér şi sĕ cutreere cu falĭ oraşele şi satele din Bulgaria, lăudându-se sus şi tare cu isprăvile sale.

Inscinţare.

Comitetul central al Reuniunei învĕţătorilor rom. gr. cat. din jurul Gherlei publică concurs la elaborarea următórei teme: „Carĭ ar fi mijlócele şi modalităţile prin carĭ învĕţătorul ar puté stîrni interesarea părinţilor faţă de susţinerea şcólei şi salarisarea învĕţătorului?" Terminul va fi Dumineca Sf. Toma inclusive. Disertaţiunea cea mai bună se va premia cu 30 cor. Pot concura numai membrii Reuniunei susnumite. *Gherla* la 8 Febr. st. n. 1902.

Ilariu Boroş v. preşedinte, *Iosif Demian* secretar.

De-ale petrecerilor.

Alba-Iulia, 7 Febr. 1901.

De când e lumea, ómenii şi-au avut deosebite culturĭ. Cel al musei Terpsichore*) a esistat tot-déuna şi va rĕmâné, fiind mai mult sĕu mai puţin o notă caracteristică a fiinţei omenescĭ.

Duşmană a grijilor şi durerilor, a supĕrării şi miseriei, Terpsichore, plăcut óspe al bunăstării şi mulţumirei, îşĭ deschide strălucitele salóne ce 'nótă în valurĭ de lumină şi încinge hora veselă.

Reuniunĭ scienţifice, de cele pentru îngrijirea bolnavilor şi săracilor, casine — tóte vin sĕ-o îmbrăţişeze, sĕ-i presinte omagiile. Şi bolnavii, săracii, orfanii şi alţiĭ suferindĭ în numele şi pe contul cărora Terpsichore îşĭ primesce omagiile, póte se gândesc oftând la curiósa sórtă omenéscă.

Dér ce sĕ-i facĭ!

„Scopul sfinţesce mijlócele". Da, scopul le sfinţesce chiar şi atuncĭ, când cine-va pentru nisce ochĭ negri sĕu azurii — de cei căprii nu vorbesc, căcĭ în cele mai multe casurĭ trădéză disposiţiĭ sufletescĭ înşelătóre — şi pentru câte o talie de vespe, se trezesce în diua următóre încurcat în vr'un duel sângeros, sĕu când spre a face faţă pretenţiilor Terpsichorei, cumperĭ nevestei tale pe credit un costum elegant, ca mai târdiu sĕ ducĭ lipsă în casă, sĕu sĕ primescĭ visitele nedorite ale creditorilor.

Terpsichore încă trebue sĕ-şĭ aibĭ victimele sale, precum îşĭ are şi istoria sa.

Fără îndoélă, că regele carnaval din acest an va fi adunat Terpsichorei mult material istoric. Numai căt cronicarii ei se sfiesc de a-i publica materialul.

Petrecerĭ, concerte, teatre în tóte părţile locuite de Românĭ. Dans însufleţit până în zorĭ, când — după stereotipica încheere a raportorilor Terpsichorei — *gingaşele* domnişóre s'au depărtat cu „cele mai dulcĭ suvenirĭ".

Aşă-dér s'a dansat! In unele locurĭ pe lângă dans s'a mai şi cântat. Adecă, pe alocurea, petrecerilor cu dans li-a premers câte-un concert, representaţie musical-declamatorică la Şuntureag, sĕu câte-o representaţie teatrală.

Oraşul nostru „*istoric*" Alba-Iulia n'a voit sĕ rĕmână înapoia altora. In diua de sf. Ioan s'a ţinut o producţiune teatrală împreunată cu dans în favorul „Reuniunei economilor şi meseriaşilor românĭ" de aicĭ, după cum s'ă putut vedé şi din raportul publicat de d-l înv. I. Pampu.

Din acel raport, ca de obiceiu, nu lipsesce dărnicia în elogii la adresa diletanţilor, — ceea-ce spre a-i încuragia, la loc a fost. Succesul material, precum şi cel moral, după raportor, au fost mulţumitóre şi — totuşĭ nu prea mulţumitóre: căcĭ un „*visător de mărire*" a împedecat ca prestaţiunea în cântare sĕ fie a nivelul artistic.

Intr'adevĕr, esecutarea solurilor şi cupletelor, precum şi cântările în cor din piesa teatrală îţĭ espuneau urechile la simfonia cântării ce-o audĭ cand cete de flăcăĭ plécă la înrolare. „Visătorul de mărire" al d-lui raportor n'a fost chemat sĕ dirigeze, nicĭ sĕ conducă corul diletanţilor, căcĭ însu-şĭ raportorul dimpreună cu alt

*) Terpsichore era una din cele 9 muse în mitologia grecéscă, ea era protectóra dansului.

coleg de al d-sale au primit sarcina instruării. Şi, décă dirigenţii sunt certaţi cu urechea, cu gamele, cine e de vină, că cântarea a lăsat totul de dorit!

Nu-i vorbă, e greu a ajunge la acord, şi armonie la noi, unde cei „chemaţi“ apartin la diferite scóle musicale!

Persóne, ale căror cunoscinţe musicale sunt prea mărginite, sĕ nu ia asupră-le roluri, pe cari nu sunt în stare a-le împlini.

Luptătorul.

ULTIME SCIRI.

Din dieta ungară.

Budapesta, 13 Februarie. In şedinţa de adi a dietei, au fost la ordinea dilei doue interpelaţiuni în cestiunea călĕtoriei archiducelui Francisc Ferdinand, fără sĕ fi luat vre-un Ungur ca însoţitor. Una interpelaţie a făcut'o Komjathy Bela, ér a doua Visontai Soma, amêndoi din partidul 48-ist.

Komjathy începe prin a spune câte servicii au făcut Ungurii dinastiei Habsburgilor, cât de credincioşi au fost ei tronului, cum puterea dinastiei s'a rĕzimat întotdéuna pe Unguri şi totuşi dinastia a fost nerecunoscĕtóre faţă cu Ungurii. Nici măcar de atâta nu ne-au ţinut vrednici — dise Komjathy — ca sĕ înveţe frumósa şi melodiósa limbă a patriei nóstre. Ba din contră s'au încercat mereu, ca sĕ ne umilescă şi sĕ ne sdrobéscă. A fost odată un fiu de rege, care ne iubia şi care ne-a învĕţat limba, dér nici pe acela nu l'au lăsat sĕ locuéscă între noi.

O dovadă despre dispreţuirea naţiunei maghiare este visita dela Petersburg a „domnului Archiduce“ Francisc Ferdinand d'Este, la care visită n'a luat în suita sa nici pe un ungur. Este fórte trist, că în asemenea împrejurări nu este nimeni, care sĕ-l informeze pe Archiduce, pentrucă „acest domn n'a avut o astfel de educaţie, încât sĕ cunóscă şi interesele Ungariei“. Nu putem avé încredere decât într'un viitor pregătit de nisce factori, cari au sentiment pentru independenţa ţĕrii nóstre. Intreb pe ori-cine în acéstă cameră, décă după cele întêmplate Archiducele mai póte fi *considerat de un asemenea factor?* (Aplause în stânga estremă.)

Preşedintele (sună clopoţelul): Trebue sĕ fac atent pe d-l deputat, că presupunerea, ca si cum moştenitorul tronului ungar n'ar respecta constituţia şi legile ţĕrii, nu e corectă şi nu se póte permite din punct de vedere parlamentar.

Olay Lajos: Are dreptate Komjathy! Moştenitorul nu scie vorbi unguresce! Are dreptate! Moştenitorul sĕ înveţe înainte de tóte unguresce. (Strigăte: Sĕ trăiéscă Komjathy!)

Komjathy Bela: Ar fi bine sĕ-l luminăm pe moştenitor, că dreptul de moştenire încă nu-l face stăpân şi rege peste naţiune. Ar fi bine sĕ-l luminăm, că în acéstă ţéră numai aşa va puté esercita drepturile unui rege legal, décă va jura pe constituţie şi se va încorona. „Acel“ moştenitor trebue luminat, că Ungaria este stat independent şi de sine stătător. Guvernul trebue sĕ-l lămurescă, că trebue sĕ *cugete unguresce* şi că numai atunci póte aştepta credinţă dela noi. când va respecta şi el legile. Trebue luminat, că naţiunea, décă va fi nemulţumită, nu-i va da puterea şi că acéstă naţiune deşi e credinciósă regelui, dér e credinciósă şi drepturilor sale. Trebue sĕ-i spunem, onorată Cameră, că deşi naţiunea a şters clausula cuprinsă în § 31 al legei dela 1222, totuşi când vom vedé, că ne calcă drepturile în picióre şi ne pălmuesc demnitatea, atunci *vom scrie acea clausulă pe săbiile nóstre.* Naţiunea acésta vré sĕ trăiéscă şi va trăi.

După acésta adreséză ministrului-preşedinte interpelaţia, în care întrébă, décă guvernul ungar a luat parte la stabilirea planului visitei Archiducelui, şi décă e adevĕrat, că numitul Archiduce a refusat sĕ priméscă pe ministrul à latere, când acesta s'a presentat la dênsul sĕ trateze în acéstă cestiune?

Interpelaţia lui *Visontai* a fost tot în sensul interpelaţiei lui Komjathy, cu deosebirea, că Visontai cere lămuriri şi asupra punctului, décă între Austro-Ungaria şi Rusia nu cumva s'a făcut vr'o înţelegere, care sĕ fie păgubitóre intereselor politice şi economice ale Ungariei.

Ministrul-preşedinte Szell a rĕspuns de-odată la amêndouĕ interpelările, spunênd, că e de acord cu Komjathy, când dice, că décă e vorba de cinstea şi demnitatea ţĕrii, atunci sĕ nu fie deosebire de partide. Casul de faţă însĕ nu este de aşa natură. Visita, ce a făcut'o moştenitorul de tron la Petersburg a fost pur şi simplu o visită de curtenire, care va strînge fără îndoială legăturile între cele douĕ imperii, dér de altfel n'a avut nici un caracter politic. Mie mi-ar fi fost indiferent ori-cine s'ar fi dus dintre Unguri cu Alteţa Sa, dér când am audit, că a fost ales contele Zichy, n'am mai putut rĕmâné indiferent, deóre-ce contele Zichy este şeful unui partid oposiţional în acest parlament. Acésta nu ar fi fost în consonanţă cu principiile constituţionale şi parlamentare. Esprimându-ne dificultăţile în privinţa acésta, la locul prea înalt am fost aprobaţi. Despre o umilire a Ungariei nici vorbă nu póte fi.

Nici unul dintre interpelanţi n'au luat la cunoscinţă rĕspunsul lui Szell.

Asigurări.

În timpul din urmă au început a cutriera satele române agenţi dela diferite societăţi de asigurare şi îmbie publicul sĕ asigure copii şi copile pe timp de câte 20 de ani. Sunt bune asigurările acestea, pentru-că bune sunt tóte asigurările, ce se fac la societăţi solide.

Practice însĕ nu mi-se par a fi aceste asigurări. Şi étă, pentru ce. Societăţile acestea promit, că la casul când móre asiguratul (tatăl), copila, respective băiatul capĕtă suma asigurată, dér — *la împlinirea timpului de 20 de ani.*

Pentru esemplu: X., funcţionar, séu un alt individ cu altă profesiune, pentru îngrijirea unui copil séu fetiţe îşi trage dela gură 43 fl. pe an, şi se hotăresce sĕ facă o asigurare pe 20 de ani la una din societăţile, cari asigură *zestre.* Décă trăesce tatăl, adecă capul familiei, este bine. El se trudesce şi îşi cresce copiii. Dér, décă capul familiei móre după întâiul an de asigurare, ce se întêmplă? Atunci copilul are *sĕ mai aştepte încă 19 ani,* ca sĕ capete suma asigurată!

Ani 19, cu ce sĕ trăéscă copiii asiguraţi? Cu ce sĕ înveţe la şcólă? Cu ce sĕ se îmbrace? şi altele.

Asigurările de zestre, în felul acesta, nu sunt practice. Ele nu dau ajutor copiilor atunci. când le trebue ajutor, când îşi pierd pe tatăl lor.

Cel mai practic mod de a-şi asigura cineva familia, este asigurarea capului familiei pentru casul morţii, respective pentru termine mai scurte, de 10, 15 séu 20 de ani.

Móre capul de familie, suma asigurată se plătesce imediat, familia este scutită de miserie şi nu este avisată sĕ mai aştepte 20 de ani.

Societăţi de acestea sunt destule. Cei interesaţi n'au decât sĕ consulte ómenii de specialitate; décă nu cunosc de aceştia, sĕ intrebe pe ómenii mai inteligenţi dintre Români, dela cari se pot orienta cel puţin, că pe cine sĕ întrebe? Sĕ nu facă nici o asigurare, înainte de a fi întrebat un bărbat de încredere.

Un tată de familie.

Dări de sémă şi mulţmite.

Zĕrnesci, 15 Ian. 1902.

Cu ocasiunea producţiunii poporale musicale şi teatrale din 27 Decemvrie 1901 (9 Ian. 1902) aranjată din partea corpului învĕţătoresc dela şcóla română gr. or, din Zĕrneşti, au binevoit a contribui următorii stimaţi domni şi dómne:

Nicolau Garoiu advocat şi Lucian Iaczko director câte 10 cor., Dr. Ioan Meţianu medic 7 cor., Dr. T. Popescu advocat şi Daradics Elek câte 6 cor.. Ioan Strĕvoiu paroch, Ioan Gogonea comptabil şi Traian Meţianu protopop câte 5 coróne. Constantin Ioanovici, Ioan Dan protopop, Ludovic Pop, Loy pădurar, Aurel Cutean farmacist, Dr. Oszkár Harmorszky medic, Ioan Ionică forestier, Ion Vodă notar. Stan Strĕvoiu comerciant câte 4 cor., Iosif Runcean paroch, Ioan Comşa comerciant, George Mănoiŭ Ioan Comsia Baiu oficial, Andreiŭ Şenchea, Ioan Coleş jude, Moise Micu paroch. Nicolae Vodă învĕţător, D. Pop învĕţător, Ioan Stoian profesor, Ioan Strĕvoiu hotelier câte 3 cor., Neculae Voiculeţ 2 cor. 60 bani Radu Meţianu, Neculae O. Şenchea, Ioan Nema croitor, Ştefan Bulmez, Vajda şi Trencseny veterinari, Csermak, N. Duşescu, I. P. Gâţeiu, Ioan Vulsan măcelar, Todor Vulsan proprietar mare, Bucuriţa Strĕvoiu, George Ilie comerciant, Iosif Gârbacea, Neculae Dan colector, Ioan Gârniţă, Elena Şona, Ştefan Meţian senior., Iarca Şona, Ioan Băncilă învĕţător, Neculae Runceau învĕţător, Neculae Guguian, Neculae Lupu hotelier, Iancu Garoiu iurist, Pompe Turcu v.-notar. Nistor Podar notar, Vilmos Huszár esecutor, Elesie Nemeş, Neculae Micu, Paraschiva Babeş, Ştefan Garoiu, Ştefan Szabó, George Garoiu, Beni Clococean comerciant, Ioan Moşoiu, Ştefan Meţian iunior, Aron Gogonea paroch, Neculae Rimbeţiu notar, Visarion Bica învĕţător, Ana Popa, Avram Boboc negustor, Ioan Renghea, Georghe Moşoiu măcelar, George Negru, Szalog Lajos câte 2 coróne. Stanciu Pâtea, N. N., Ştefan Minea câte 1 cor. 60 bani. Neculae Garoiŭ învĕţător, George Stoian medicinist şi Neculae Oratie câte 1 cor. 40 bani. Ioan Minea 1 cor. 20 b., Ioan Jaja, N. Muntean, Ioan Şelariu, G. I. Garoiu, Iancu Derdăicea, Victor Badiu, Virgil Bude înv., N. Iacob, Vlad Nişcov, Vlad Rădănea, Aron Pană, N. Gligore, Vasile Runcean învĕţător, Andreiŭ Teleanu, Vicsics, Ioan Ilie notar, Ion Arvatu, V. Cotinghiu, N. Tipeiu, Nicolae Şenchea, G. Oncea, Müller, Axente Moşoiu învĕţător, Victor Moşoiu învĕţător câte 1 cor., I. V. Dan, Stanca Ilie, I. Ţereanu câte 80 bani. N. Staicu, I. Duşescu, Nic. Ilie, Neculae Căldărea, N. Baiu, Ion Spârchez, Ion Silvestru, A. Schwemel, N. Oratie câte 60 bani. Ion M. Dan, V. Bran câte 50 bani. Şi dela vre-o câţi-va copii dela şcóla de tóte dilele şi repetiţie 2 cor. 60 bani.

Contribuirile mai sus amintite dau suma de 260 cor. 60 b., din care subtrăgêndu-se spesele avute cu facerea binei sălei, musicanţii şi diletanţii, în sumă de 199 coróne 46 bani, resultă un venit curat de *61 cor. 14 bani,* cu cari s'au cumpĕrat cărţi pentru biblioteca şcolară.

Corpul învĕţătoresc se vede plăcut îndemnat a aduce tuturor susnumiţilor marinimoşi contribuenţi adânca sa mulţumită, rugându-i tot-odată a-l sprijini şi pe viitor cu binevoitorul concurs.

Corpul învĕţătoresc.

Tohanul-vechiu, 12 Faur 1502.

Pentru înmulţirea cărţilor din biblioteca Agenturei „Asociaţiunei“ din Tohanul vechiŭ, au binevoit a contribui pe anul 1901: D-na Eugenia Brumboiu şi d-şóra Silvia Chirilă câte 1 cor.; d-nii: Gregoriu Manoilă cooperator, Nicolae Grozea, Nicolae Botezan câte 2 cor., George Ion Groza 2 cor. 50 bani. Nicolae M. Muscan 50 b. şi o carte Ioan Grozea 40 b., I. G. Rusu 50 b. Aristotel Mucea 50 bani. Iosif Aft. Popa 1 cor. şi o carte, George Ios. Popa 1 cor. George M. Stoica 1 cor. Beniamin Clococean 12 cărţi, Ioan Ios. Aft. Popa 4 cărţi, Moise Brumboiu adm. paroch 2 cor.

S'au colectat cu discul la uşa bisericei în 15 Aprilie a. t. 4 cor. 32 b. şi în 18 Dec. tr. 3 cor. 70 b.

Tuturor marinimoşilor contribuenţi li se aduce şi pe acéstă cale căldurósă mulţămită.

Moise Brumboiu,
adm. paroch preşed. Agent.

Veneţia inferióră, 5 Ian, 1902.

Cu ocasiunea producţiunei teatrale împreunată cu cântări şi declamări, aranjiată cu elevii de şcólă şi tinerimea adultă la şcóla capitală rom. gr. or. în diua de anul nou, în favorul bibliotecilor şcólelor rom. gr. or. din loc au binevoit a suprasolvi următorii P. T. domni:

Dr. Teodor Popescu advocat în Făgăraş, Ioan Popiţa preot gr. or. în Comăna inferióră cu câte 4 cor.. George Comanici not. în pensiune, Ioan Gligore not., Mich. Ganea paroch gr. or., Mateiŭ Mateiŭ înv. dir. din Veneţia inferióră cu câte 2 cor. Iacob Popeneciu prim pretor în pensiune din Veneţia inferióră. George Pop notar în Părĕu cu câte 1 cor., Valeriu Langa vice-notar în Veneţia inferióră cu câte 40 bani. Ioan Frâncu învĕţător în Pĕrău cu 30 bani şi George Ciocan înv. în Cuciulata cu 20 bani.

Priméscă onoraţii domni şi pe calea acésta căldurósele nóstre mulţumite.

Corpul învĕţătoresc.

ECONOMIA.

La ferma Copăceni.

Într'o Duminecă din tómna acésta, aflându-mĕ la bariera Filaret, vĕduiŭ o mare aglomerare de lume încunjurând douĕ carĕ înaintea cărora erau înhămaţi câte o părechea de boi frumoşi. Mĕ apropiaiŭ şi eu şi înţeleseiŭ îndată curiositatea publicului adunat acolo: boii în cestiune nu erau înjugaţi cu juguri obicînuite ci înhămaţi cu fruntare, aşa că nu trăgeau cu céfa, ci cu fruntea.

Lumea, care nu mai vĕduse aşa bazaconie, de altmintrelea fórte generalisată în ţĕrile apusene, nu se putea minuna îndestul; ba vĕduiŭ pe unii ţĕrani bĕtrâni făcendu-şi semnul crucii.

Fruntarele cu cari trăgeau boii erau de altmintrelea fórte elegante. Ele aveau pe dinlăuntru perniţe îmbrăcate cu piele galbenă, ér partea esterióră era căptuşită cu o placă nichelată; apoi pielea era ţintuită cu ţinte tot nichelate. Douĕ curele galbene cu catarămi, fixau fie-care fruntar de córnele boului. O chingă lată tot de piele galbenă cu catarămi mari de alamă încingea pe bou; de fie-care lature a chingei se afla o verigă prin care trecea un lanţ, care mergea dela cruce până la cârligul adaptat de fie-care parte a fruntarului. Boii aveau căpestre de piele négră. La gât avea fie-care bou câte-o sgardă tot de piele galbenă, cu catarămi de alamă şi cu câte-o verigă de care se atêrnau opritorile de lanţ din capul oiştei.

Toţi patru boii erau de Moldova, aveau forme ireproşabile şi nisce capete de tótă frumuseţea, din care te priveau melancolic nisce ochi negri, mari cât pumnul.

Se vedea cât de colo, că stăpânul acestor echipaje trebuia sĕ fie un mare iubitor de animale, căci pe lângă frumuseţea naturală a boilor, apoi ei erau şi fórte bine hrăniţi şi îngrijiţi. Boii erau ţesălaţi şi albi ca zăpada, carĕle aveau piedeci, pentru-ca boii sĕ nu opréscă la scoborişuri, servitorii aveau cu ei tóte dichisurile necesare, precum: ţesĕli, perii, traiste pentru grăunţe, gălétă de pânză pentru adăpat şi diferite merinde bune în car.

Eram nerăbdător sĕ cunosc numele proprietarului acestor frumóse animale, şi care nu fu mirarea şi bucuria mea când mi-se spuse că e d-l Alexandru *Ciurcu,* cunoscutul diarist şi unul din vechii mei prietini. Eu, care sciam, că d-l Ciurcu e de 26 de ani gazetar, nici nu-mi închipuiam, că se ocupă cu agricultura şi eram aşa de curios sĕ-l vĕd esercitând acéstă meserie, încât mĕ hotărâiu sĕ-i fac o visită la Copăceni.

A doua di diminéţă mĕ puseiu într'o birje şi într'o oră şi jum. fuseiŭ la podul de peste Argeş, pe şoséua Giurgiului, unde e proprietatea d-lui Ciurcu.

Trebue sĕ spun, că drumul până acolo e fórte pitoresc în comparaţie cu tóte celelalte împrejurimi ale Bucuresciului. Mai ales este interesant drumul dela Jilava până la Copăcenii-de sus, frumósa proprietate a d-lui George Filipescu, cu minunatul parc de 100 pogóne pe malul Argeşului, înfiinţat acum vre-o 43 de ani de tatăl sĕu vitreg Mazar-paşa, *recte* general Stephan Lackemann. Totă acéstă vale a Sabarului şi a Argeşului cu zăvóele şi boschetele de sălcii, cu pădurea d-lui Filipescu, apoi cu parcul despre care pomenii mai sus, pare a fi o adevĕrată grădină. Di e cu atât atât mai consolatóre acéstă privelişte pentru Bucureştean, cu cât el e obicînuit a

da numai peste câmpii desolate, fără varietăţĭ, fără nicĭ un fel de plantaţii, pe orĭ-ce altă barieră ar eşi din capitală.

Indată ce trecĭ podul peste Argeş — unul din cele mai frumóse şi mai majestóse dintre tóte podurile de fier de pe şoselele din România — te găsescĭ înaintea unui plătou, care se ridică în mod abrupt de-asupra rîului şi se întinde la drépta şi la stânga şoselei. Partea din drépta a platoului formézā proprietatea d-lui Ciurcu şi e cunoscută sub numele de Dealul Copăcenilor, acoperit de vechĭ podgorii.

D-l Ciurcu a cumpĕrat aci, la 1894, un vechiu şi ruinat castel al lui Mazar-paşa, dimpreună cu 5 pogóne teren împrejur. Apoi a cumpĕrat vii isolate împrejurul proprietăţii sale până când a format un complex de vr'o 70—80 de pogóne, acaparând aşa ḑicênd faţada platoului, dimpreună cu zăvoiul de pe malul Argeşului. Acest platou se ridică la o înălţime de vr'o 20 de metri de-asupra nivelului Argeşului şi se întinde departe, spre Dăreştii de Vlaşca.

Când te urcĭ pentru prima óră pe acéstă terasă, rĕmânĭ surprins de priveliştea, ce ţi-se înfăţişézā înaintea ochilor: înaintea ta se desfăşórā o panoramă din cele mai încântătóre, căcĭ dominĭ tótă valea Argeşului şi a Sabarului spre mĭaḑă-nópte până la Bucurescĭ, ér spre rĕsărit până dincolo de Grădiştea şi, cum mai spuseiu, acéstă vale e presărată numai de plantaţiunĭ. Prin verdéţa veselă a zăvóelor şi a liveḑilor şerpuesce Argeşul, făcênd tot felul de cotiturĭ, ceea-ce măresce farmecul acestei vederĭ.

Din turnul castelului veḑĭ Bucuresciul şi distingĭ cu ochianul tóte clădirile monumentale. Nicĭ nu-mĭ închipuiam, că la o aşa mică depărtare de Bucurescĭ póte sĕ esiste o posiţie aşa de încântătóre.

Acestea le spun însĕ numai în trecĕt căcĭ m'aşĭ întinde prea mult, décă aşĭ voi ca sĕ descriu cu deamĕnuntul tóte impresiunile mele, şi altul e scopul acestui articol.

Intrebând de d-l Ciurcu, mi-se rĕspunse, că e la plug; ceruiŭ sĕ fiu condus la dênsul şi-l găsiiŭ nu departe de locuinţa sa, ţinênd córnele plugului şi călcând ritmic pe brasda adâncă, pe care o tăia plugul, tras de doi boi viguroşĭ şi înhămaţĭ cu aceleaşĭ fruntare pe care le vĕḑusem la bariera Filaretului. Un alt plug cu alţĭ doi boi, înhămaţĭ la fel, mergea înaintea acestuia.

Nu voiu descrie bucuria d-lui Ciurcu când mĕ vĕḑù, nicĭ amabilitatea cu care am fost găzduit în ospitaliera sa casă timp de mai multe ḑile.

— Multe ai mai făcut în viéţa d-tale, nene Ciurcule, fù prima mea cuvêntare, dér nu mĕ aşteptam sĕ te vĕd şi plugar.

— Plugar am fost de mic copil, îmĭ rĕspunse prietinul meu, şi a fost o nefericire pentru mine, că n'am rĕmas plugar tot timpul. M'am pomenit la Olteniţa, pe care tatăl meu a ţinut'o în arendă dela Alexandru Vodă Ghica până la anul 1859, apoi la moşia Fundenii Gherasi, pe care asemenea a esploatat'o tatăl meu, în fine am plugărit în tóte vacanţele pe moşiile pe care le-a posedat tatăl meu în Transilvania. Sĕ nu te prindă decĭ mirarea, că mĕ veḑĭ acum revenind *à mes premiers amours* căcĭ de nevoe am mânuit condeiul 26 de anĭ, când tótă predilecţia mea era pentru plug.

— Şi ce semenĭ acum?

— Nu sémăn nimic, îngrop, după cum veḑĭ, diferite plante, pe care le-am sĕmĕnat astă vară în miriştele de grâu, şi fac acésta, ca sĕ îngraş pămêntul.

In adevĕr nicĭ nu băgasem de sémă, că tot locul pe care-l ara d-l Ciurcu, era acoperit de o vegetaţie luxuriantă şi amestecată, care se compunea din *colza*, *navetă*, *hrişcă*, *muştar alb*, *lupin alb*, *porumb de nutreţ*, *alpist* séu sĕmînţă de canarĭ, *mazĕre de primăvară*, *măzăriche*, *paring*, *sorgho* séu măturĭ, *spergula*, etc. tot plante a căror vegetaţiune repede permite sĕ fie sĕmĕnate în miriştĭ, îndată după seceratul cerealelor, şi sĕ se desvólte îndestul în timp de douĕ lunĭ şi jumĕtate, spre a puté fi îngropate până când pămêntul mai are încă destulă căldură, ca sĕ activeze descompunerea lor.

Unele din aceste amestecurĭ erau destinate a fi îngropate ca îngrăşăminte verḑĭ, altele a servi ca nutreţ verde pentru vite şi cai. Amestecurile variau la fie-care jumĕtate de pogon.

D-l Ciurcu îmĭ spuse, că din tóte nutreţurile verḑĭ, cele mai avantagióse în câmpiile nóstre par a fi porumbul şi diferite némurĭ de meiurĭ exotice. Dér d-sa e de părere, că trebue sĕ se dea animalelor domestice nutreţurĭ cât de variate, pentru-ca ele sĕ găséscă tóte elementele necesare unei bune nutriţiunĭ. De aceea şi întrebuinţézā o mare varietate de plante de nutreţ.

D-sa nu s'a mărginit însĕ sĕ-şĭ caute numai interesul imediat, ci a stabilit la ferma sa dela Copăcenĭ un adevĕrat câmp de esperienţe pentru studiarea diferitelor plante.

Astfel a sĕmĕnat în primăvară diferite neamurĭ de meiurĭ, printre carĭ *panicum sanguisorba*, *pan. album*, *pan. Senegali*, apoi *meiŭ de Japonia*, *meiŭ dela Erusalim*, carĭ au dat tóte resultatele cele mai strălucite. Tóte acestea i-au dat nisce recolte fabulóse. Tot aşa a fost şi recolta păringului de California, care se cultivă de multă vreme la ferma dela Slobozia-Galbenu şi e fórte recomandat de „Gazeta Săteanului".

S'a mai cultivat la ferma dela Copăcenĭ *durra*, din care populaţiunile africane pregătesc mămăliga lor şi acéstă plantă a putut ajunge la deplină maturitate, aşa că d-l Ciurcu mĭ-a arătat sĕmînţa conservată de d-sa pentru anul viitor.

Nu mai vorbesc de feluritele némurĭ de *sfecle de nutreţ*, *morcovĭ de nutreţ*, *napĭ englezescĭ*, ḑişĭ şi *napĭ de miriştĭ*, napĭ porceştĭ séu *tupinambour*, *patate*, *verḑe de nutreţ*, care se desvóltă ca nisce arbuştĭ, *dovlecĭ urieşĭ* etc. Tóte aceste plante au reuşit de minune şi cele mai multe din ele au dat recolte mai mult decât sătisfăcĕtóre.

(Va urma.)

HIGIENA.

Dinţii la copii.

Desvoltarea şi apariţiunea dinţilor la copii este însoţită de o puternică frământare a organismelor lor. Acéstă frământare din care natura este de obiceiŭ victoriósă esplică starea bolnăviniósă a copiilor la acéstă epocă, insomniile şi durerile ce o întovărăşesc.

De obiceiŭ la noi se lasă, tótă sarcina naturii, ca sĕ reguleze ş sĕ uşureze singură erupţiunea dinţilor. Este o greşală care dă adesea resultate fórte triste, căcĭ deşi natura are de normă sĕ ducă la bun sfêrşit tóte întreprinderile sale, ea póte fi împiedicată de o mulţime de cause şi atuncĭ îngrijirile inteligente, şi mai ales oportune, sunt o necesitate.

Dintre simptome, ceea-ce caracterisézā mai mult epoca erupţiunei dinţilor la copii, este un deranjament marcaut în funcţiunile aparatului digestiv; în practică lucrul se traduce printr'o nesfîrşită diaree, care devine îngrijitóre. Pe lângă starea critică ce aduce copilului acest fel de desordine, mai e un rĕu care provine dintr'o confusiune pentru a cărei evitare trebue dată tótă atenţiunea.

Părinţii pun de multe-orĭ bóla copilului pe socotéla apariţiunei dinţilor şĭ aşteptă în linisce ca rĕul sĕ înceteze odată cu ivirea unui dinte; séu în alte casurĭ sĕ-şĭ închipuéscă la copii o bólă care nu este decât efectul frământării ce pricinuesce dentiţiunea. Din ambele ipotese ale acestei confusiunĭ, fórte frequente, nu ese decât rĕu, atát pentru copil cât şi pentru părinţĭ.

Trebue dér observat şi bine stabilit décă bóla copilului este séu nu efectul apariţiunii dinţilor; pentru acésta cercetarea ḑilnică a gingiilor copilului va fi o datorie imperiósă pentru acei în a căror îngrijire se află.

Părinţii datoresc copilului la acéstă epocă, cea mai încordată atenţiune şi cele mai minuţióse îngrijirĭ; atuncĭ mai mult de cât orĭ când trebue reglementată alimentaţiunea copilului, care în afară de casurĭ de imposibilitate absolută, sĕ consiste esclusiv numai din lapte matern. Trebue păzit cu grijă copilul de răcélă, mai cu sémă la schimbatul rufelor, sĕ fie suficient învĕlit, mai cu sémă nóptea şi nicĭ-odată prea strîns în faşă.

Pentru a uşura durerile apariţiunei dinţilor se vor unge gingiile copilului cu: Sirop de safran, Sirop de pavot alb, câte 8 grame, şi 1 gălbenuş de ou.

Pentru a înlesni apariţiunea unui dinte, căruia gingia îĭ opune prea multă resistenţă, se consiliază cu stăruinţă incisiunea porţinnei de gingie, care îl acoperă; forma acestei incisiunĭ (tăerĭ) va fi aprópe în tóte casurile crucială; ea va fi însĕ în tot-déuna practicată de chirurg.

Scim că la noi lumea are multă repulsiune pentru acest fel de operaţiunĭ la copii; e însĕ un rĕu care, décă ar dispare ar economisi multe nopţĭ albe, atât mamei, cât şi copilului şi ar uşura mult suferinţele acestuia.

In tóte casurile, impasibilitatea, neintervenirea este o esperienţă, care nu dă decât resultate supĕrătóre.

N. Nariescu, dentist.

„Călindarul Plugarului"

pe anul comun 1902.

A apărut şi se póte procura dela *Tipografia A. Mureşianu* (Braşov) „Călindarul Plugarului" pe anul comun 1902.—Anul X.

Acest călindar, care se estinde pe 9 cóle de tipar format 8⁰ mare cuprinde:

In *partea calendaristică*: Cronologia anului 1902; Regentul anului; Sĕrbătorile şi alte ḑile schimbătóre; calculul sĕrbătorilor mai marĭ; Porturile etc. Urmézā partea strict calendaristică: cele 12 lunĭ ale anului cu sfaturĭ pentru plugarĭ şi semnele de timp după calendarul de 100 de anĭ.

Urmézā Genealogia domnitorilor; Taxele telegramelor şi postelor; Competinţe de timbru şi taxe; Scala timbrelor; Têrgurile din Ardeal, Bănat şi Ţéra unguréscă în ordine alfabetică şi apoi după lună şi ḑi; Tîrgurile din Bucovina; Mĕsurile metrice etc.

In *partea literară* se găsesc bucăţĭ alese de cetit: „Cetatea dela Fântânele"; (Moţul: Teofil Frâncu); „O scrisóre dela Muselim Selo" (poesie de G. Coşbuc); „Frumósa Irina" (baladă de St. O. Iosif); „Raze de primăvară" (poesie de Z. Bârsan-Veturio); „Grăuntele de grâu" (de contele Lew Tolstoi); „Bĕtrânul clopotar" (Idilă de primăvară, (de W. Korolenko); „Lăcomia strică omenia" (Proverbe de Marion); „Douĕ hiene" (fabulă, de Gavril Bodnariu); „Gâscele Ovreului" (anecdotă, de Cărăbuş).

Partea economică: „O ramură de producţiune şi avuţia naţională"; „Faceţĭ pânză în casă" (ambele de Dr. G. Maior); „Economia": „Iernatul vitelor". — Urmézā diferite poveţe; lectură distractivă, glume etc.

Călindarul are în frunte portretul lui *George Lazar*, cu biografia, (în partea literară.)

Un esemplar „Călindarul Plugarului" costă 25 cr. (50 banĭ), plus 5 banĭ porto postal. *Vênḑĕtorilor se dă rabat cuvenit.*

Scrierĭ economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr *George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră dela Ferĕstrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescĭ. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I ***Agrologia***, séu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă *5 coróne.*

Vol. II ***Fitotechnia***, séu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă *8 coróne.*

Vol. III. ***Zootechnia***, séu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 coróne.*

Vol. IV. ***Economia Rurală***, séu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marĭ şi micĭ. Costă *8 corone.*

Cartea d-lui prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba nóstră, care tratéză tóte cestiunile cele mai marĭ ca şi pe cele micĭ privitóre la agricultura română din tote ţĕrile locuite de Românĭ, pe basa progreselor actuale ale sciinţei şi technicei agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele mai bune lucrărĭ apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

POSTA REDACŢIUNEI.

D-lui P. S. — Prisaca. Adresaţi-vĕ la revista sĕptĕmânală „Albina" din Bucurescĭ; acolo s'a publicat articolul despre autorul căruia ne întrebaţĭ.

— Vidraseu: Causa nepublicărei vĕ vom espune-o într'o scrisóre, ce va urma ḑilele acestia.

Calendarul sĕptĕmânei.

FEBRUAR. (1902) are 28 ḑile. FAUR.

Ḑilele	Călend. Iul v.	Călend. Greg.
Dum.	3 † Triod. Sf. Sim.	16 Quad. Iuliana
Lunĭ.	4 C. păr. Isidor	17 Simeon
Marţĭ	5 Sf. Mart. Agata	18 Susana
Merc.	6 Păr. Vucol	19 Conrad
Joi	7 Sf. Parten. şi Lu.	20 Elefter
Viner	8 S. Teod. şi Strat.	21 Eleonore
Sâm.	9 Sf. Mar. Nicefor.	22 Serb. Petru

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul pieței Brașov.

Din 14 Februarie n. 1902.

Bancnota rom.	Cump.	18.94	Vênd.	18.98
Argint român.	„	18.80	„	18.84
Napoleond'orĭ.	„	19.—	„	19.04
Galbenĭ	„	11.34	„	11.40
Ruble Rusescĭ	„	127.—	„	128.—
Mărcĭ germane	„	58.50	„	—.—
Lire turcescĭ	„	10.72	„	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	„	101.—

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 10 Februarie n. de 24,022 capete, la 11 Febr. n. au intrat 458 capete și au eșit 390 capete, rĕmânênd la 12 Februarie n. un numĕr de 24.390 capete.

Se notéză marfa unguréscă: veche grea dela 96.—98 fil. tînĕră grea dela 104—105 fil., de mijloc dela 100—102 fil. ușóră dela 98—100 fil. — Sêrbéscă: grea 98—100 fil., de mijloc 96—98 fil., ușóră 94—95 fil. kilogramul.

Nr. 66—1902.

PUBLICAȚIUNE.

Lunĭ în 24 Februarie 1902, 10 óre a. m. se va ține la oficiul economic orășenesc licitație cu oferte în scris pentru asortarea asilului de neputincioșĭ orășenesc cu haine de îmbrăcat cu păpucărie, cu albiturĭ pentru corp și de pat, cu îmbrăcămintea de serviciu și chipiile pentru servitorii de cancelarie ai orașului și a impiegaților dela axise precum și cu pălăriile pentru vigilii de pădurĭ orășenescĭ și cu cismele pentru servitorii dela magazin și pentru servitorii dela abatoriŭ.

Acésta se aduce la cunoscința amatorilor de astfel de antreprinderĭ cu acel adaus: că ofertele lor — în scris, sigilate, provĕḑute cu timbru de 1 corónă și 5% vadiu socotite dela suma recerută pentru asortimentul respectiv și carĭ sĕ pot referi séu la totalul articolelor trebuinciόse séu numai la o specie anumită a acestora — sunt de a se înainta până la órele 10 a m. a ḑilei sus numite la oficiul economic orășenesc.

Ofertele au sĕ conțină în mod evident în cifre și în litere prețurile singuratice ale obiectelor asupra cărora se face ofertul de aprovisionare precum și declarațiunea oferentelui, că lui îi sunt cunoscute condițiunile de ofert și de aprovisionare și că se supune acelora necondiționat.

Consemnările despre obiectele de procurat, proba de materie precum și condițiunile de ofert și de aprovisionare se află espuse și se pot lua în vedere de amatorii astor fel de interprinderĭ în órele de oficiu îndatinate la oficiul economic orășenesc.

419,1—1 *Oficiul economic orășenesc.*

Nr. 9746—1901.

Publicațiune ulterióră.

Deóre ce încă mulțĭ dintre solvenții de dare nu ș'au înaintat cólele de fassiune pentru mĕsurarea dării de cl. III pe anii 1902, 1903 și 1904; cólele de fasiune pentru darea de cl. IV pe anul 1902 și a celor pentru darea de interese după capitale și rente, de aceea prin acésta se provócă toțĭ acei solvențĭ de dare carĭ nu ș'au înaintat cólele de fasiune sus amintite sĕ și-le înainteze la subscrisul oficiu de dare orășenesc până la 13 Februarie a. c. cu atât mai vêrtos, căcĭ la din contră, cólele de fasiune neinaintate, sĕ vor pregăti pe spesele părților negligente.

Brașov, 5 Februarie 1902.

(408,2—3) *Oficiul de dare orășanesc.*

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Februarie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120 10
Renta de corόne ung. 4%	99.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101 —
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.75
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.30
Bonurĭ rurale croate-slavone	96 —
Impr. ung. cu premii	192.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	156 —
Renta de argint austr.	101.35
Renta de hârtie austr.	101.10
Renta de aur austr.	121.30
Losurĭ din 1860.	152.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.36
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	722.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	696.25
Napoleondorĭ	19 06
Mărcĭ imperiale germane	117.22½
London vista	239.65
Paris vista	95.35
Rente de corόne austr. 4%	98.35
Note italiene	93.15

Nr. 1207—902.

Concurs.

Prin acésta sĕ escrie concurs pentru **ocuparea locului devenit vacant** în asilul neputincioșilor orașului al *fundatiunei „Wermucher“*, la care pot reflecta individĭ cu apartinență în Brașov, săracĭ, neaptĭ de lucru, și trecuțĭ de 40 de anĭ.

Doritoriĭ de a ocupa acest loc au a șĭ înainta cererile lor la acest magistrat provĕdute cu atestat de botez, de paupertate și atestat medical precum și cu documentul de indigenitate *până la 25 Februarie a. c.*

Brașov, 8 Februarie 1902.

1—1. *Magistratul orășănesc.*

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** și la Eremias Nepoții.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.